

**Muzeum a galerie Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou**

Výroční zpráva 2016

Obsah

Úvodem	5	Historické vědy.....	15
Archeologie.....	6	Přírodní vědy.....	15
Záchranné archeologické výzkumy.....	6	Publikační činnost	17
Plošné archeologické výzkumy.....	6	Semináře a konference	19
Systematické výzkumy.....	7	Spolupráce	20
Spolupráce s laickou veřejností.....	7	Muzeum krajky Vamberk.....	21
Zpracování archeologického materiálu	7	Orlická galerie	22
Botanika.....	8	Sýpka - Muzeum Orlických hor	23
Knihovna.....	10	Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky	24
Práce se sbírkami.....	11	Utzův mechanický betlém.....	24
Evidence sbírek.....	11	Soukenický betlém.....	24
Digitalizace sbírek.....	11	Synagoga.....	24
Inventarizace sbírek.....	12	Památník Karla Plachetky.....	24
Pohyb sbírek	12	Fotohistorie města Rychnova	25
Akvizice	13	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	25
Orlická galerie.....	13	Kulturně vzdělávací činnost	26
Sbírka muzea	13	Výstavní činnost	26
Přípravné práce	13	Výstavy uspořádané ve výstavních prostorech MGOH (II. NP Zámku v Rychnově n. K.):	26
Konzervace a restaurování	14	Výstavy uspořádané v prostorech Orlické galerie:	26
Věda a výzkum.....	15		

Výstavy uspořádané v prostorách Muzea krajky Vamberk:	28	Všeobecný komentář	42
Výstavy uspořádané v prostorách Sýpky - Muzea Orlických hor:	28	Výnosy roku 2016	42
Výstavy uspořádané mimo prostory MGOH:	29	Náklady roku 2016	42
Přednášky a exkurze:	30	Odpisy 2016	43
Ostatní kulturní a vzdělávací akce	31	Oblast finančního majetku.....	44
Propagace	34	Stavy a obraty na bankovních účtech	44
Ostatní	35	Ceniny	44
Změna ve vedení muzea.....	35	Peněžní krytí.....	44
Kurzy a školení.....	35	Pohledávky po splatnosti	44
Hospodaření v roce 2016	36	Oblast dotací ze státního rozpočtu.....	44
Plnění úkolů v personální oblasti.....	36	Investice	44
Přehled o pracovnících a platech za rok 2016.....	36	Oblast autoprovozu	44
Struktura počtu zaměstnanců k 31.12.2016:	36	Plnění úkolů v oblasti s nakládání s majetkem	45
Zařazení v platových třídách:.....	36	Komentář k přehledu o tvorbě a čerpání peněžních fondů.....	46
Plnění úkolů v oblasti hospodaření.	37	Stav a krytí fondů příspěvkové organizace k 31.12.2016 v Kč	46
Oblast výnosů organizace.....	37	Seznam použitých zkratk	48
Oblast nákladů organizace	39		

Úvodem

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině ze dne 25.9.2009.

Tato zpráva o činnosti za rok 2016 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č.7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem.

Adresa muzea: Muzeum a galerie Orlických hor,
Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

IČO: 00371149

telefon: 494 534 450

www.moh.cz

Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury České republiky pod evidenčními čísly MRK/002-05-06/135002 (sbírka muzea) a číslem GRK/001-06-29/015001 (galerie).

Muzejní knihovna je zapsána v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Archeologické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH na základě zřizovací listiny a oprávnění Archeologického ústavu Akademie věd České republiky vyvíjí systematickou aktivitu s cílem zajistit ochranu a výzkum archeologických nalezišť i jednotlivých archeologických nálezů či situací v prostoru bývalých okresů Rychnov nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí. V rámci této činnosti jsou prováděny zejména záchranné archeologické výzkumy ale i systematické sběry a výzkumy.

Archeologický dohled byl v roce 2016 zajišťován na všech liniových a větších stavbách okresu Rychnov n. Kn., dozorována byla i památková zóna Nové Město n. M. Celkem bylo dozorováno 164 účtovaných akcí, 105 tzv. neinvestičních výzkumů a 2 výzkumy v režimu PPZAV. Částka účtovaná za záchranné archeologické výzkumy činila celkem 906 748,- Kč.

Mimo běžné pracovní povinnosti plní pracovníci archeologického oddělení také řadu přidružených úkolů, jako jsou odborné poradenské a konzultační služby pro laickou i odbornou veřejnost. Zástupci MGOH tak působí mimo jiné v Oborové komisi muzejních archeologů ČR při AMG, v Komisi pro program podpory záchranných archeologických výzkumů v Královéhradeckém kraji, pravidelně se účastní Východočeské regionální archeologické komise, zasedají jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost ostatních muzeí atp.

Záchranné archeologické výzkumy

V roce 2016 pracovníci MGOH dozorovali celkem 271 nahlášených, převážně stavebních, akcí. Z toho počtu vzešlo 10 drobných ZAV (např. kolonizační horizont Doudleby nad Orlicí a Suchá Rybná, základy gymnázia RK, předkolonizační horizont Lupenice, Borohrádek, Opočno hradištní atd.) a 4 větší ZAV. Třetí sezónu pokračoval záchranný výzkum na pohřebišti popelnicových polí ve Vojenicích (školní praxe pro studenty archeologie universit Praha, Hradec Králové a Olomouc).

I v roce 2016 pokračoval výzkum prostoru pískovny ve Slepoticích. Role MGOH spočívala zejména v přípravných jednáních a následné metodické přípravě. Vlastní výzkum byl realizován Východočeským muzeem v Pardubicích.

Ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV byl realizován ZAV a následná detektorová prospekce místa dopadu zříceného amerického bombardéru B17-G "Laetitia" poblíž Černíkovice na Rychnovsku.

Při dozoru na přípojce pro rodinný dům v **Dlouhém vsi** byl zachycen horizont kolonizačního sídliště a předcházející pravěké osídlení. Podobně při rekonstrukci rodinného domu v **Klášteře nad Dědinou**, kde byly registrovány doklady osídlení spojeného s panským sídlem po zániku kláštera. Obě tyto akce byly hrazeny z programu PPZAV.

Plošné archeologické výzkumy

Záchranné archeologické výzkumy velkého rozsahu realizované v roce 2016 probíhaly zejména v archeologicky velmi exponovaných lokalitách.

Výzkum zasahující větší plochu byl proveden v rámci stavebních prací probíhající týkajících se budovy penzionu čp. 1240 v **Novém Městě nad Metují**. Zde byla zachycena situace výšinného sídliště popelnicových polí, zakládací horizont města a souvrství časně novověkého stáří.

V **Kostelci nad Orlicí** proběhla v roce 2016 dvojice větších ZAV. První z nich byl realizován v prostoru cihelny, která je pravidelným cílem záchranných akcí. Zde se podařilo na pravidelně dozorované skrývce objevit mimořádně hluboký hrob s příkopem, interpretovaný jako pohřeb náčelníka z období kultury se šňůrovou keramikou (eneolit).

V **Kostelci nad Orlicí** byla zkoumána také skrývka na parcele sousedící se střední ekonomickou školou. Na místě budoucího zdravotního střediska zde bylo nalezeno polykulturní sídliště, sídlištní vrstva kultury popelnicových polí, zakládací horizont města z 1. pol. 13. stol a časně novověká stodola.

I v roce 2016 pokračoval záchranný výzkum pohřebišť popelnicových polí narušeného hlubokou orbou ve **Vojenicích**. Záchrannou akci, se podařilo zajistit prostřednictvím univerzitních studentských praxí posluchačů archeologie (Univerzita Karlova v

Praze, Univerzita Hradec Králové a Univerzita Palackého v Olomouci). Cílem této sezóny výzkumu bylo spojit celý prostor systémem dlouhých sond a převést sondážní výzkum na plošný. Prozkoumáno zde bylo celkem 8 hrobů a skoro desítka drobných reziduí. Především se ale podařilo prostudovat báze mohyl, vrstvy drobných kamének, vsypů pohřebních hranic a vrstvy rozšlapané keramiky. Finance nutné pro provedení výzkumu (zaměření, náklady pro studenty atd.) opět zajišťovaly univerzity. Bohužel se stále nedaří obstarávat dostatek prostředků na laboratorní ošetření nálezů, přičemž byla aktuálně řešena sezóna 2015.

Systematické výzkumy

Pokračovala i pravidelná kampaň související s rekonstrukcí hradu **Orlíku u Humpolce**. Ve výzkumné sezoně 2016 bylo zkoumáno několik ploch.

Mimo snižování terénu pod hlavním palácem horního hradu, kde byla položena sonda při vnitřní straně parkánové zdi, pokračovalo řešení a dokumentace prostoru nové hradní kuchyně (objev z r. 2015). Vně kuchyně byl zkoumán prostor na jižní straně, při zazděném vchodu. Zde byla zjištěna existence přístavku o rozměrech 1,10 x 1,40 m, který dle předběžného sondování dosahuje hloubky min. 150 cm. Byla prozkoumána pouze jeho polovina, neboť tento objekt můžeme interpretovat jako

pozůstatek cisterny či haltýře. Druhá polovina je ponechána pro rok 2017 a bude zkoumána ve spolupráci s přírodovědci Jihočeské univerzity České Budějovice.

Rovněž byla provedena sondáž směrem od kuchyně (obj. 16) přes terénní novotvar před horním hradem – proti staré bráně. Na základě této sondáže je jasné, že místy více než 60 cm jsou novověké navážky.

Největším překvapením sezony byl objev studny či věže (věžice) přiléhající k novému paláci. Objekt byl za velmi náročných podmínek prozkoumán do hloubky 4,50 m. Další práce byly pozastaveny a budou pokračovat po fixaci zdiva.

Spolupráce s laickou veřejností

Již několik let probíhá spolupráce s laickými zájemci o archeologii, přičemž okruh těch, kteří mají zájem o spolupráci a odborné konzultace neustále narůstá. Amatérští zájemci o archeologii prováděli průzkumy všech lokalit zkoumaných MGOH, a to i formou předstihových průzkumů na velkoplošných skrývkách (zejména stavební činnost související s rozvojem průmyslové zóny v Kvasínách a Lipovce). Pravděpodobně nejdůležitější byl předběžný průzkum cyklostezky Opočno - Dobruška (dobrušská část) a dohledávka výše zmíněného havarovaného bombardéru v Černíkovcích.

Zpracování archeologického materiálu

Veškerý keramický materiál získaný v rámci ZAV je v relativně krátké době po výzkumu základně zpracováván (mytí, ukládání, základní klasifikace, případně skenování). Umyty jsou již všechny nálezy sezóny (mimo Vojenic a nálezů z pozdního podzimu, jejichž zpracování je naplánováno na leden 2017), postupně jsou také rozříděny podle typů nádob i lepeny. Stejně tak je průběžně zpracovávána, ukládána a vyhodnocována veškerá terénní dokumentace z výzkumů.

Bylo odevzdáno 10 nálezových zpráv (Kostelec nad Orlicí ZŠ, KnO Jungmanova ulice, KnO Michalcova ulice, KnO rybník Štědrá, KnO sběry Dragoun, KnO Telecom Palackého nám., KnO Telecom Jiráskovo nám. a Tyršova ul., Letohrad kaple Jana Nepomuckého, Skuhrov n. Bělou sběry Dragoun, Nové Město nad Metují rek. Husova náměstí – rozsáhlý výzkum 600 objektů, práce na nálezové zprávě probíhala průběžně po dobu tří let).

Součástí řádného vedení dokumentace bylo také předávání informací o proběhnuvších archeologických akcích na ARÚP (v režimu ZAA).

Botanika

Botanické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH provádí systematickou botanickou dokumentaci a výzkum regionu. Vzhledem k odborné specializaci botaniků MGOH je mimo základní dokumentaci kladen důraz zejména na výzkumy v oblasti lichenologie a cévnatých rostlin.

Na základě výše zmíněných záměrů probíhal i v botanické sezóně roku 2016 intenzivní floristický výzkum Rychnovska, a to především v oblasti Dolního Poorličí. V rámci této činnosti bylo sesbíráno více než 9 000 floristických záznamů o rozšíření běžných, ale i velmi vzácných druhů rostlin. Zároveň byl sbírán také dokladový botanický a lichenologický materiál k obohacení herbariových sbírek, přičemž nejzajímavější nálezy byly publikovány v odborných periodících. Na lokalitách ohrožených druhů pak byl zajišťován odborný management.

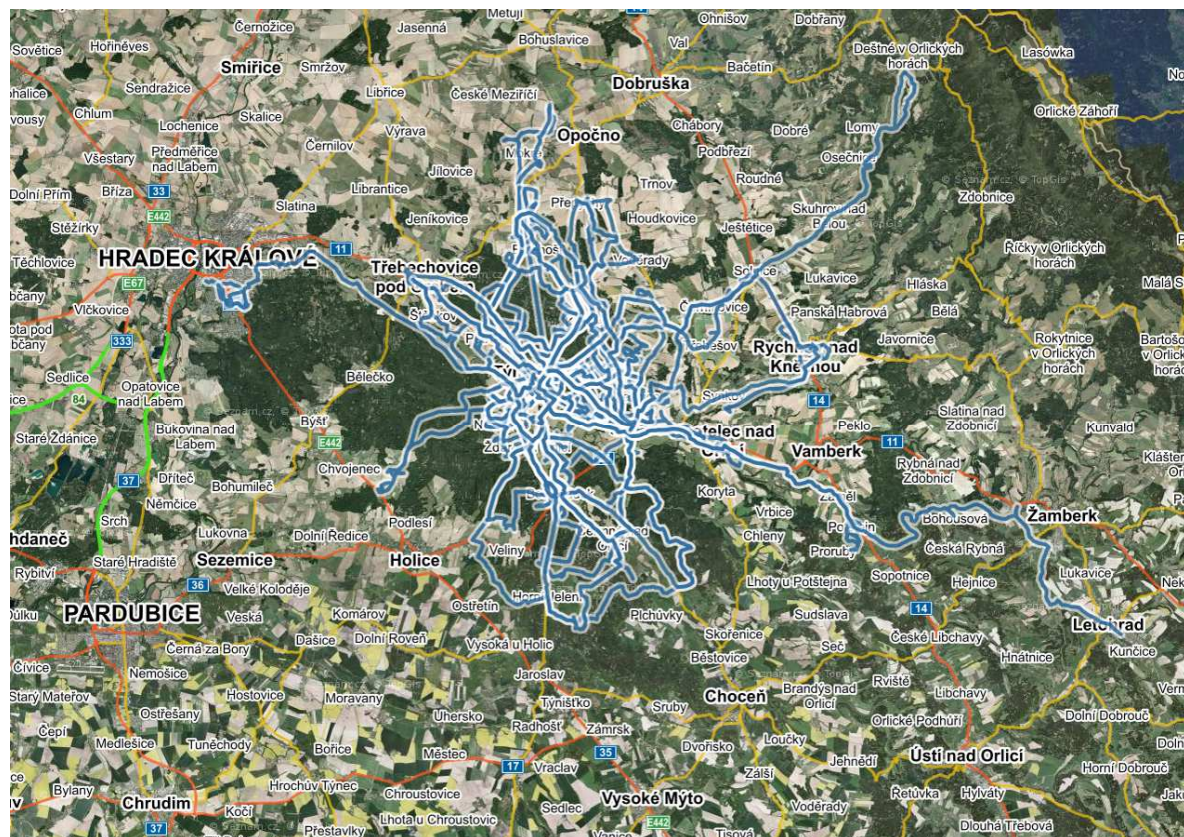
Mimo oblast primárního zájmu se pracovníci MGOH účastnili i několika objevených exkurzí v jiných regionech (Krkonoše, Pardubicko, Hořicko, Svitavsko a také na území Hlavního města Prahy).

Ze zajímavých a vzácných nálezů jmenujme kupříkladu dva nově nalezené druhy pro východní Čechy, kriticky ohrožený rožec Tenoreův (*Cerastium tenoreanum*) [Obr. 3] a chlupáček dlouholistý (*Pilosella macranthela*). Podařilo se nalézt také nově zavlečený druh v květeně České republiky, kterým je hlavátka sedmihradská (*Cephalaria transylvanica*). Nález byl učiněn v okolí železniční stanice

Borohrádek, kam byla hlavátka zavlečena s dováženým bauxitem z Černé Hory (Obr. 4). V poslední době bylo zaznamenáno také intenzivní šíření středomořského jitrocele vraní nožky především podél dálnic a rychlostních silnic. Těsně před koncem

sezony se podařilo nalézt jednu z ojedinělých lokalit ve východních Čechách u Třebechovic pod Orebem.

Mezi jeden z opravdu výjimečných nálezů patří i znovuoobjevení smilu písečného (*Helichrysum*

Mapka se zákresem tras botanických výprav za rok 2016.

arenarium) na písčitých loukách mezi Rašovicemi a Olešnicí po více jak 40 letech (Obr. 5). Jedná se tak o jedinou recentní lokalitu na Rychnovsku.

V oblasti lichenologie byl zejména prováděn terénní výzkum lišejníku v přírodní rezervaci Sedloňovský vrch. V rámci tohoto výzkumu byl prováděn i sběr vzorků s následnou determinací, inventarizací a zařazením nových položek do muzejního herbáře. Výstupem tohoto výzkumu se staly nejen vlastní nové herbářové položky, ale i odborná studie. Krom nových vzorků probíhalo i odborné zpracování starších dosud nezařazených vzorků.

Rozrazil matný (*Veronica opaca*) na lokalitě u Týniště nad Orlicí.

Krom primární práce v terénu pokračovali botanici MGOH též v excerpci historických literárních údajů (*Hansgirg, Antonín (1881): Analytická květena okolí Hradce Králové [1486 floristických záznamů]; Mikyška R. (1956):*

Fytosociologická studie lesů terasového území v dolních částech povodí Orlice a Loučné. [2831 floristických záznamů]).

Rožec Tenoreův (*Cerastium tenoreanum*) na lokalitě u Očelic.

Hlavatka sedmihradská (*Cephalaria transylvanica*) nově zavlečený druh v květeně České republiky.

Součástí pracovní náplně odborných pracovníků je i poskytování odborných konzultací a poradenských služeb. Do této sféry patří i zpracovávání recenzních posudků na odborné botanické studie v roce 2016 byl například zpracováván recenzní posudek článku Lichen Flora in the Arid Valley of Jingsha-jiang R., China (2), Genus *Endocarpon* Hedw. (*Verrucariaceae*) autorů Hiroshi HARADA, Li-Song WANG a Xin-Yu WANG pro odborný japonský časopis Lichenology.

Na základě spolupráce s univerzitami jsou zpracovávány i oponentské posudky diplomových prací. V roce 2016 byl vypracován oponentský posudek GAUK: *Starosta Jakub: Postglaciální refugia terčovníku Physconia muscigena (Ach.) Poelt v Evropě a jejich genotypová variabilita.*

Botanická sezona roku 2016 byla velmi úspěšná. Podařilo se uskutečnit několik unikátních nálezů, mezi které patří především objevení celkem deseti lokalit extrémně vzácného a kriticky ohroženého rozrazilu matného (*Veronica opaca*), který v České republice vždy patřil mezi unikáty.

Knihovna

Činnost knihovny byla stejně jako v minulých letech i v roce 2016 z personálních důvodů omezena (knihovnice zastávala post ředitele muzea). Vzhledem ke změně vedení od 1. 1. 2017 bude pozici knihovnice I. Krejčí vykonávat na plný úvazek.

Hlavní náplní oddělení je budování fondu regionální a studijní literatury – akvizice, katalogizace. V předmětném roce bylo z důvodu nedostatku finančních prostředků zapsáno pouze 55 přírůstků. Nákupy byly prováděny na základě požadavků odborných pracovníků a knihovnice provádí výběr dle nabídky jednotlivých nakladatelství a i s přihlédnutím na region. Počet výpůjček byl ve srovnání s rokem 2015 přibližně na stejné úrovni – 871 výpůjček a to především pro pracovníky instituce.

Kromě katalogizace nových přírůstků probíhala i rekatologizace knih a dále je doplňována báze analytického popisu.

Součástí práce knihovny je rovněž využívání a budování fondu periodik.

Knihovna své služby nabízí nejen pracovníkům vlastní organizace, ale je přístupná i pro badatele z řad studentů a ostatních zájemců a poskytuje služby dle platného knihovního zákona v rozsahu a za podmínek knihovního řádu. I v roce 2016 byla doporučována „individuálně objednaná návštěva“.

Na vyžádání byly poskytovány rešerše na dané téma a zodpovídány bibliografické dotazy.

Pokračovala spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou a Vamberku a to zejména za účelem uspokojování služeb uživatelům (především regionální literatura). Informace uživatelům byly poskytovány i s využitím jiných muzejních fondů (archiv, hudební archiv, sbírky).

V součinnosti s katedrou českého jazyka FF UK Praha ohledně odborného zpracování rukopisů jsou na vyžádání badatelům poskytnuty i staré tisky k prostudování případných rukopisných vpisků. Dle plánu by měla katedra publikovat výstupy v roce 2017.

Rychnovský chrámový sbor využívá hudební archiv muzea k obohacování svého repertoáru.

Potřeby odborných pracovníků muzea jsou řešeny i prostřednictvím MVS (meziknihovní výpůjční služba), citace na odbornou literaturu jsou získávány i prostřednictvím jiných informačních zdrojů.

Práce se sbírkami

Velkou část pracovní náplně tvořila soustavná práce se sbírkami (vyhledávání a vydávání sbírkových předmětů na výstavy, do expozic vlastních i cizích a jejich zpětné uložení, označování a obnovování inventárních čísel, kontrolování stavu sbírek, vytipování ohrožených předmětů a jejich předávání k následnému ošetření, revize apod.).

Správkyňe muzejní sbírky předkládala sbírkové předměty ke studiu badatelům dle pokynů ředitele a dbala na dodržování badatelského řádu.

Psací stroj Caligraf ze sbírek MGOH.

V rámci technických možností udržovala optimální podmínky pro uchovávání sbírkových předmětů, zejména dbala na to, aby nedocházelo k prudkým výkyvům teploty a vlhkosti vzduchu, pravidelně nejméně 1x za 14 dní provedla kontrolu

teploty a vlhkosti vzduchu a naměřené údaje zaznamenala do knihy.

V roce 2016 také proběhla kontrola dodržování zákona 122/ 2000 Sb. o sbírkách muzejní povahy. Kontrolu provedli pracovníci oddělení kultury a památkové péče KÚ HK. Nebyla stanovena žádná nápravná opatření.

Evidence sbírek

Soustavně byly doplňovány údaje sbírkových předmětů dle jednotlivých tříd do databáze DEMUS 99 z celkových 25 tříd. Během roku 2016 byly přepsány karty třídy 10-D (646 záznamů), 10-E (598 záznamů), 10-F (45 záznamů), 10-G (5 záznamů), 10-H (1 záznam), 10-I (20 záznamů), 10-J (8 záznamů), 10-K (2 záznamy), 10-L (6 záznamů), 10-N (6 záznamů), 10-O (25 záznamů), 10-P (12 záznamů), 10-R (29 záznamů), 10-S (10 záznamů), 11-A (163 záznamů), 11-B (74 záznamů), 11-C (109 záznamů), 11-D (21 záznamů), 11-E (61 záznamů), 11-F (18 záznamů), 11-G (20 záznamů), 11-H (9 záznamů), 11-K (5 záznamů), 11-L (1 záznam), 12-A (115 záznamů), 12-B (49 záznamů), 13-A (165 záznamů).

Celkem bylo do databáze DEMUS přepsáno 2 223 karet.

Digitalizace sbírek

Díky vybavení pracoviště novým digitálním fotoaparátem v roce 2015 bylo v tomto roce vytvořeno několik fotografií z třídy 7-A (18 kusů), 9-A (82 kusů), 9-J (13 záznamů), 9-K (11 záznamů), 9-Z (12 záznamů), 10-A (14 záznamů), 13-F (8 kusů), 13-B (16 záznamů), 16-F (41 kusů), 17-B (6 kusů), 18-B (3 kusy), 19-C (18 záznamů), 20-B (37 kusů).

Celkem bylo vyfotografováno 282 sbírkových předmětů.

Halenka oranžová s korálky, 70. léta 20. století. Ze sbírek MGOH.

Inventarizace sbírek

Pravidelná inventarizace sbírek proběhla podle dlouhodobého plánu a interního pokynu ředitele u těchto sbírkových fondů:

Třída 19. – Umělecké předměty		
fond	název sbírkového fondu	počet kusů
A	Obrazy na dřevě, plátně, kovu, papíře, kresby	3 479
B	Plastiky ze dřeva, kovu, hlín, kamene	261
C	Lidové umění (obrázky na skle, řezby)	467
D	Vývěsní štíty (i sřelecké)	11
E	Kombinované techniky (tisk a látky)	14
F	Vyšívané obrázky	16
G	Vlasové techniky	4
I	Umělecké kolorované fotografie (portrétní)	86
J	Sochy, pomníky a památníky	12
K	Užitkové umělecké předměty	21
L	Zvony – kampanologie	4
M	Obraz v dřevěném rámu s křížkem	1
N	Ex libris – drobná grafika	1

Třída 21. – Geologie a paleontologie		
fond	název sbírkového fondu	počet kusů
A	Petrografie, mineralogie a paleontologie	878

Byl naplněn § 3 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., jenž předepisuje každoročně uskutečnit v rychnovském muzeu inventarizaci minimálně 5 % z celkového objemu muzejní sbírky. Dále bylo ve sbírkách dohledáno a zinventarizováno **115 sbírkových předmětů** třídy 5-G (4 kusy), 5-L (10 kusů), 10-I (2 kusy), 11-E (12 kus), 13-G (10 kus), 15-B (8 kusů), 16-A (68 kus) a 17-F (1 kus).

Celkem bylo zrevidováno 5 370 sbírkových položek.

Kontrola stavu dlouhodobě zapůjčených sbírek jiným subjektům proběhla v roce 2016 v těchto institucích: Expozice na zámku v Potštejně (36 kusů), Muzejní soukenický betlém v Rychnově nad Kněžnou (87 kusů) a expoziční „Utzův mechanický betlém“ v Olešnici v Orlických horách (46 kusů).

Celkem bylo zkontrolováno 169 sbírkových předmětů.

Mlýnek na kávu z roku 1930. Ze sbírek MGOH.

Pohyb sbírek

V roce 2016 za účelem konání krátkodobých výstav byly zapůjčeny předměty ze sbírky muzea těmto subjektům:

Zápůjčky - muzejní sbírka:

1. Muzeum krajky, Vamberk – výstava věnována Dr. Františku hraběti Lützowovi „Šlechtic s českým srdcem“
2. Město Vamberk – zapůjčen sbírkový předmět „Jan Hus (sádrový model)“
3. Sýpka – MOH, Rokytnice v Orlických horách – „Pod praporem tunelářů“ aneb 110 let trati Doudlebsko-Vamberk – Rokytnice
4. výstava Hradec králové

Zápůjčky - Orlická galerie:

Fluorit, kalcit a laumontit, minerály – Litice nad Orlicí. Ze sbírek MGOH.

1. Zápůjčka obrazů malířů Orlických hor a Podorlicka do Galerie P. J. Selichara v Rybné nad Zdobnicí.
2. Zápůjčka souboru kreseb a grafiky V. Sedláčka do Památníku Vojtěcha Sedláčka v Javornici.
3. Zápůjčky dvou obrazů Antonína Hudečka, Galerie výtvarného umění Cheb
4. Zápůjčka obrazu Bedřicha Piskače, Galerie výtvarného umění Ostrava

Akvizice

Jedním ze základních úkolů muzejních institucí je vyvíjení sbírkotvorné činnosti. Ta vychází z odborné profilace muzea a je realizována cílevědomým a systematickým shromažďováním předmětů muzejní povahy, jež jsou nositeli svědectví o minulých stavech či dějích.

Sbírky MGOH jsou evidovány v CES pod čísly GRK/001-06-29/0150001 (Orlická galerie) a MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka)

Orlická galerie

Př. č. 1/2016 – 20/2016 – 20 kusů z toho: Koupě 7 kusů (obrazy Oldřich Hlavsa).

Převod UZSVM (odúmrť) 3 kusy.

Vlastní sběr 10 kusů

Stav sbírky k 31. 12. 2016:

Konečný stav sbírky GRK/001-06-29/0150001 (Orlická galerie): 1 944 sbírkových evidenčních jednotek.

Sbírka muzea

Přírůstková kniha přírodověda a historie - Př. čísla 1/2016 – 369/2016 - 369 kusů z toho:

Podsíbírka přírodovědná: 200 kusů lišejníků (170/2016 – 369/2016) - lišejníky z vlastní terénní práce botanika – lichenologa

Podsíbírka historická: celkem 410 kusů (1/2016 – 169/2016) většina předmětů byla získána formou darů (např. figurky Jarmily Haldové doplňující Soukenický betlém, který je k vidění v prostorách Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou – věnoval Filmový klub v RK, oděvní doplňky, krajky do sbírek MKV). Převod UZSVM - 26 kusů. Vlastním sběrem bylo získáno 22 kusů a 4 kusy byly zakoupeny (Kabelka, kecky do sbírek MKV – autorská práce Ivy Proškové) a dále byl zapsaný paličkovací stroj, který byl zakoupen koncem roku 2015 a je vystaven v průchodu MKV.

Přírůstková kniha archeologie:

Př. č. A1/ 2016 – A 400/2016, zahrnuje celkem 4 987 kusů – většinou se jedná o zlomky keramiky z vlastního výzkumu.

Stav sbírky k 31. 12. 2016:

Konečný stav sbírky MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka) : 50 869 sbírkových evidenčních jednotek.

Přípravné práce

Proveden výběr a soupisy budoucích sbírkových předmětů z darů. Z darované pozůstalosti po výtvarnici Evě Fialové bylo zatím rozříděno, vybráno, sepsáno, určeno a připraveno pro evidenci celkem 1290 SP – originální skici a návrhy krajek, světlotisky a podvinky, krajky, oděvní návrhy, odborné a propagační tiskoviny, fotografie atd. Práce bude dokončena v roce 2017.

Konzervace a restaurování

Konzervátorská dílna zajišťuje základní ošetření sbírkových předmětů, dlouhodobě sleduje mikroklimatické podmínky v depozitářích. Na základě vyhodnocení shromážděných dat určuje podmínky pro vhodné uložení sbírek v režimu pasivní konzervace. Vzhledem ke kapacitním možnostem pracoviště jsou konzervátorské zásahy na rozsáhlejších nálezových celcích či předmětech vyžadujících specializovanou péči zadávány externím dodavatelům.

V roce 2016 podstoupily konzervátorský a restaurátorský zásah zejména modely staveb lidové architektury Orlických hor a Podorlicka. Mimo základního ošetření byly v rámci zásahu doplněny také zcela zničené či chybějící komponenty modelů.

Péči konzervátora vyžadoval i soubor bronzových předmětů (cca 200 ks) poházející z archeologického nálezu depotu v Semečnicích. Konzervace tohoto souboru byla realizována s metodickou pomocí Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze.

Mezi rutinnější zásahy patřilo ošetření souboru zlomků keramických nádob pocházejícího z

archeologického výzkumu v prostoru kina ve Vamberku.

Ze sbírek Orlické galerie bylo restaurováno několik zlacených rámců obrazů.

V rámci preventivní péče o sbírky bylo v podzimních měsících roku 2016 provedeno ošetření všech depozitářních prostor plynovým insekticidem. Pro zajištění uložení sbírkových předmětů v podmínkách předcházejících jejich degradaci byl pořízen "Nopapank" a termonůž. Metodami preventivní konzervace (uložení v upravené atmosféře) byl pak ošetřen například soubor archeologických kovů z hradiště v Pulicích.

Stranou běžné konzervátorské činnosti nezůstává ani metodická výpomoc veřejnosti. Ve sledovaném období tak bylo doporučen kupříkladu postup konzervace žesťových hudebních nástrojů z Rybné nad Zdobnicí či ošetření cínových předmětů z rychnovského zámku potenciálně ohrožených tzv. cínovým morem.

V roce 2016 byla ve spolupráci s externí konzervátorkou Mgr. Modráčkovou zpracována

žádost o poskytnutí finančních prostředků z programu ISO na restaurování kolekce (10 kusů) podmalb na skle. O přidělení prostředků bude jednat komise v roce 2017. V případě přidělení financí v roce 2017 proběhne restaurování tohoto souboru. Zároveň byly vytipovány další ohrožené podmalby, s jejichž restaurováním bude počítáno v dalších případných etapách.

Rozsáhlým konzervátorsko-restaurátorským zásahem prošel také Utzův mechanický betlém, trvale zapůjčený v Olešnici v Orlických horách. Jednalo se již o třetí etapu financovanou z dotací Královéhradeckého kraje a zásah zajistil (stejně jako v minulých letech) Kamil Andres (konzervátor licencovaný Ministerstvem kultury ČR).

Externě, prostřednictvím Matěje Kmoška, byla řešena i konzervace rozsáhlého souboru kovových předmětů nalezených v prostoru Kláštera nad Dědinou a depot bronzových zlomků z úbočí novoměstského hradiště.

Rozšiřování hranic poznání, ať již v oblasti humanitních či přírodovědných disciplín, bezesporu patří k pracovní náplni většiny muzejních institucí. V případě MGOH je oblast studijního zájmu vymezena převážně regionální působností muzea. Mimo to však díky profesním zájmům některých odborných pracovníků dochází k jistým přesahům na národní i mezinárodní úrovni.

Historické vědy

Výzkumy na poli historie byly soustředěny převážně na poznání hospodářských dějin regionu v 19. a první pol. 20. století. V roce 2016 byly

Sršňův, dříve Cabalkův lom.

studovány dějiny bělidla v Kvasínách, tkalcovny Stiassnyho synové v Rychnově a přádelny ve Skuhrově nad Bělou. V souvislosti s aktivitami plánovanými na rok 2017 byl prováděn také výzkum dějin MGOH a zaniklých městských muzeí v regionu. Práci na pomezí historie a geologie byl výzkum těžby uhlí ve Vrbici. Výzkumy na poli archeologie byly realizovány zejména z nutnosti chránit lokality ohrožené stavební činností. Tyto aktivity jsou popsány v samostatné kapitole (viz. Archeologie).

Přírodní vědy

Z přírodovědných disciplín jsou v MGOH personálně zajištěny zejména botanika a částečně i geologie a ornitologie.

V oblasti geologie bylo mimo již zmíněného studia těžby uhlí ve Vrbici také přispíváno do databáze „Významné geologické lokality ČR“, která je online na webu České geologické služby. Jednalo se o dvě lokality – Zámělský pískovec (Sršňův, dříve Cabalkův lom) a Uhelný důl Vrbice.

Ornitologické studium se realizovalo formou ornitologických sběrů. Touto cestou bylo v roce 2016 získáno 22 nových exemplářů běžných i vzácnějších druhů ptáků, a to včetně vajec. Pomocí terénního sběru dat byl v roce 2016 prováděn také výzkum

přítomnosti slavíka obecného v Rychnově nad Kněžnou. V rámci spolupráce s Národní genetickou bankou živočichů byl také prováděn odběr genetického materiálu.

Botanika je personálně nejsilnější vědeckou disciplínou MGOH. Tomu odpovídá i množství prováděných výzkumů. Mimo vlastních výzkumných aktivit popsanych v kapitole botanika (viz. Botanika) byl prováděn botanický průzkum ve spolupráci s dalšími subjekty. Jednalo se o následující výzkumy:

Projekt excellence: Centrum analýzy a syntéza rostlinné diversity PLADIAS (Hlavní řešitel: Milan Chytrý, MU Brno; Spoluřešitelé: Petr Pyšek, BÚ AV ČR Průhonice a Jan Lepš, JČU České Budějovice)

Od roku 2015 spolupracuje botanik Jan Doležal na projektu PLADIAS a její taxonomické a fyto geografické části zabývající se tvorbou expertních map rozšíření cévnatých rostlin v České republice. Funguje zde jako regionální expert a kriticky posuzuje a doplňuje floristická data z regionu východních Čech.

Cílem mapování je vytvořit síťové mapy vybraných rodů a čeledí coby základ pro budoucí Atlas rozšíření rostlin ČR. Každá z map bude mít svého konkrétního autora (případně spoluautory). Řádně zpracované mapy dodané v dohodnutém termínu budou spolu s komentářem (k rozšíření, míře

ohrožení, trendům ústupu nebo naopak šíření, výrazným ekologickým vazbám, atd.) publikovány v sérii speciálních článků v časopise *Preslia*. V roce 2016 byly publikovány další dva články obsahující

informace o rozšíření celkem 192 taxonů vyšších cévnatých rostlin. Ve většině z nich jsou obsaženy i údaje z průzkumů botanika Jana Doležala.

Pohled do pokusné zahrady se záhonem pěstovaných rostlin.

Růstové a reprodukční vlastnosti polyhaploidů v rodu *Pilosella* (Spoluřešitel: František Krahulec, BÚ AV ČR Průhonice)

Od roku 2014 je botanik Jan Doležal zapojen do projektu zabývajícím se růstovými a reprodukčními vlastnostmi v rodu *Pilosella* (česky hexaploidního druhu chlupáček červený (*Pilosella rubra*)).

Pokus probíhá v zahradních podmínkách na souboru jedinců vypěstovaných ze semen odebraných v přírodě. V současnosti je pěstováno na pokusné zahradě přibližně 250 hybridů a 50 polyhaploidů (tedy jedinců s polovičním stupněm ploidie) [obr. 6]. Výstupy budou publikovány v renomovaných botanických periodících.

V průběhu roku 2016 byly provedeny cytometrické analýzy semen vybraných pokusných jedinců na pracovišti průtokové cytometrie Botanického ústavu Akademie věd ČR v Průhonicích. Dále bylo provedeno zjištění ploidní úrovně u zhruba 130 pokusně pěstovaných rostlin v laboratoři průtokové cytometrie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Pravidelně byly prováděny také zahradnické práce na pokusných záhonech, rozsazování a množení nejzajímavějších hybridních jedinců, kteří poslouží jako záložní a studijní materiál. Každá rostlina je označena jmenovkou se specifickým kódem pro lepší orientaci jak v pokusném záhoně, tak i v souborech s nashromážděnými daty.

Publikační činnost

Publikační činnost je samozřejmou součástí jakékoli vědecké práce. V roce 2016 zpracovali pracovníci MGOH tyto odborné výstupy:

Beková, M. 2015: Přístavba školy na městské parcele – nové archeologické poznatky k nejstarší historii Kostelce nad Orlicí, Sborník OHP 22, 265-275.

Beková, M. – Bláhová Sklenářová, Z. v tisku: Sídliště lužických popelnicových polí v cíhelně v Kostelci nad Orlicí (okr. Rychnov nad Kněžnou).

Doležal J. (2015): Floristický průzkum lokality Vrch Malý Chlum u Rašovic. - Orlické hory a Podorlicko, 22/1-2: 167-216.

Doležal, J. (2015): *Carex pilosa*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 2-3.

Doležal, J. (2015): *Centaurium pulchellum*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 4.

Doležal, J. (2015): *Cerintho minor*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 4.

Doležal, J. (2015): *Chenopodium bonus-henricus*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 4.

Doležal, J. (2015): *Digitaria sanguinalis* var. *pectiniformis*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.],

Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 5-6.

Doležal, J. (2015): *Gagea minima*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 6.

Doležal, J. (2015): *Hyoscyamus niger*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 7.

Doležal, J. (2015): *Hypericum montanum*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 7.

Doležal, J. (2015): *Juniperus communis*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 7-8.

Doležal, J. (2015): *Kickxia spuria*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 8.

Doležal, J. (2015): *Scirpus radicans*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 10.

Doležal, J. (2015): *Teucrium chamaedrys*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 11.

Doležal, J. (2015): *Trientalis europaea*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 11.

Doležal, J. (2015): *Verbena officinalis*. – In: Gerža, M. & Kučera, J. [eds.], Příspěvky ke květeně Rychnovska. 8. – Orchis, Dobré, 34/1: 13.

Doležal, J. (2016): *Coleanthus subtilis*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 79.

Doležal, J. (2016): *Eichhornia crassipes*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 92.

Doležal, J. (2016): *Filago vulgaris*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 93-94.

Doležal, J. (2016): *Geranium purpureum*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 95.

Doležal, J. (2016): *Illecebrum verticillatum*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 98-99.

Doležal, J. (2016): *Misopates orontium*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 109-110.

- Doležal, J. & Uher, J.** (2016): *Persicaria capitata*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 53–57.
- Doležal, J.** (2016): *Polygala amarella*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 129.
- Doležal, J.** (2016): *Tordylium apulum*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 60–61.
- Doležal, J.** (2016): *Vulpia myuros*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIV.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51/1: 161–163.
- Doležal, J.** (2016): *Corynephorus canescens*. In: Kučera, J. & Kaplan, Z. [eds.], *Příspěvky ke květeně východních Čech. 7.* – Východočeský botanický zpravodaj, Hlinné, 17: 18.
- Doležal, J.** (2016): Botanická exkurze podél železniční tratě Petrovice nad Orlicí - Bolehošť. – Východočeský botanický zpravodaj, Hlinné, 17: 5–7.
- Printzen C., Halda J.P., McCarthy J.W., Palice Z., Rodriguez-Flakus P., Thor G., Tønsberg T. & Vondrák J.** (2016): Five new species of *Biatora* from four continents. - *Herzogia*, 29: 566–585.
- Halda J.P.** (2015): *Thelidium fumidum* a *Staurothele ambrosiana*, dva vzácné lišejníky z PP Peliny u Chocně. - *Orlické hory a Podorlicko*, 22(1–2): 231–234.
- Halda J., Kučera J. & Koval Š.** (2016): Atlas krkonošských mechorostů, lišejníků a hub 1 – mechorosty a lišejníky. - Vrchlabí: Správa KRNAP, 440 p.
- Kondratyuk S. Y., Lőkös L., Halda J. P., Haji Moniri M., Farkas E., Park J. S., Lee B. G., Oh S.-O. & Hur J.-S.** (2016): New and noteworthy lichen-forming and lichenicolous fungi 4. - *Acta Botanica Hungarica*, 58(1–2): 75–136.
- Kondratyuk S.Y., Lőkös L., Halda J.P., Upreti D.K., Mishra K.G., Haji Moniri M., Farkas E., Park J.S., Lee B.G., Liu D., Woo J.-J., Jayalal R.G.U., Oh S.-O. & Hur J.-S.** (2016): New and noteworthy lichen-forming and lichenicolous fungi 5*. - *Acta Botanica Hungarica*, 58(3–4): 319–396.
- Halda J.P. & Hur J.-S.** (2016): *Thelenella haradae* sp. nov., a saxicolous lichen from South Korea. - *Mycotaxon*, 131(4): 805–809.
- Hulcová, M.**: Tradice paličkované krajky v Čechách. In: Dědictví - tradice, inovace, móda, Praha 2016.
- Zemánková, T., Pokorný, R.** (2016): Lom Pěčín. [online]. In: *Významné geologické lokality ČR*. Praha, Česká geologická služba. [cit. 2017-01-03]. Dostupný z URL: <http://lokality.geology.cz/3457>
- Zemánková, T.** (2016): *Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou a jejich sbírky po roce 1990*. ZP - závěrečná práce, Základní kurs - Škola muzejní propedeutiky, Asociace muzeí a galerií ČR, Praha, 36 str.
- Zemánková, T., Pokorný, R.** (2016): Uhelný důl Vrbice. [online]. In: *Významné geologické lokality ČR*. Praha, Česká geologická služba. [cit. 2016-07-04]. Dostupný z URL: <http://lokality.geology.cz/3913>
- Zemánková, T., Pokorný, R.** (2016): Zámělský pískovec (Sršňův, dříve Cabalkův lom). [online]. In: *Významné geologické lokality ČR*. Praha, Česká geologická služba. [cit. 2016-07-04]. Dostupný z URL: <http://lokality.geology.cz/3912>

Semináře a konference

Odborní pracovníci MGOH se pravidelně účastní nejrůznějších odborných setkání. V některých případech jako pasivní posluchači, v jiných v roli přednášejících.

Význam těchto aktivit spočívá zejména v rozšiřování okruhu odborných znalostí, výměně zkušeností i navazování nových kontaktů.

Ve spolupráci se spolkem *Villa Nova Uhřetínov - středisko experimentální archeologie a regionálních dějin* je pořádán tradiční seminář "**Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů**". Toto plénum složené z odborníků i zapálených laiků řeší zejména otázky experimentální archeologie, muzejní edukace a zprostředkování výsledků práce širší veřejnosti. Z příspěvků přednášených v rámci setkání je sestavován stejnojmenný sborník. Několik posledních ročníků bylo již i s mezinárodní účastí a v ČR se pravděpodobně jedná o největší konferenci zaměřenou na tato témata (v roce 2016 4 státy, 72 účastníků, 27 referátů).

Mimo výše zmíněného semináře se v roce 2016 pracovníci MGOH zúčastnili těchto konferencí a seminářů:

Vesnické technické objekty

Datum konání: 17. 10. - 19. 10. 2016

Místo konání: Vysoké Mýto

Pořádá: Regionální muzeum Vysoké Mýto

Podzimní setkání muzejních botaniků 2016

Datum konání: 18. 10 - 19. 10. 2016

Místo konání:

Pořádá: Botanické oddělení MZM, Hviezdoslavova 29a, Brno-Slatina

Československá lichenologická konference

Datum konání: 24. 2. - 26. 2. 2016

Místo konání: Vlasenice u Kamenice nad Lipou

Byro-licheny dny

Datum konání: 24. 2. - 26. 2. 2016

Místo konání: Mohelno

Pořádá: Bryologicko-lichenologická sekce ČBS v Mohelně

International Symposium & Workshop of Korean Lichen Research Institution

Datum konání: 20. 7. - 23. 7. 2016

Místo konání: Suncheon, Jižní Korea

Pořádá: Suncheon National University, Korea

Seminář muzejních botaniků 2016

Datum konání: 6. 6. - 10. 6. 2016

Místo konání: Soběslav

Pořádá: Městské muzeum v Soběslavi

Geoekologické problémy Krkonoš

Datum konání: 12. 6. 14. 6. 2016

Místo konání: Sklarska Poreba

Pořádá: Správa KRNP

Tundra v srdci Evropy

Datum konání: 19. 10. - 20. 10. 2016

Místo konání: Pec pod Sněžkou

Pořádá: Správa KRNP

Archeologické výzkumy v Čechách 2015

Datum konání: 5. 4. - 6. 4. 2016

Místo konání: Národní muzeum, Praha

Pořádá: Česká archeologická společnost

Spolupráce

Muzeum a galerie Orlických hor v rámci své činnosti spolupracuje s řadou institucí i jednotlivců, a to jak na poli studia regionu tak odborné či metodické činnosti.

Historička muzea spolupracovala v roce 2016 na přípravě publikace věnované dějinám města Dobrušky, která vyšla v témže roce ve vydavatelství Uniprint. Spolupráci poskytla i obci Přepychy na Rychnovsku při přípravě výstavy v rámci soutěže Vesnice roku. Pro tuto výstavu vytipovávala vhodné kresby z díla Josefa Korejze Blatinského, které jsou součástí sbírek MGOH.

Pracovníci MKV spolupracovali zejména na přípravě výstav cizích subjektů. Jednalo se o výstavu Budování státu pořádanou Národní galerií v Praze a výstavu Paličkovaná krajka v proměnách času připravovanou Městským muzeem v České Třebové. S Muzeem Novojičínka pak spolupracovali na přípravě výstavy Kopřiva, pro níž mimo jiné zhotovovali část exponátů.

Botanici MGOH spolupracovali hlavně na projektu **Květena východních Čech** (Koordinátor Z. Kaplan, BÚ AV ČR Průhonice) prostřednictvím botanika Jana Doležala (zapojen již od roku 2010). Cílem je vytvořit publikaci o rozšíření regionálně významných druhů cévnatých rostlin. V současné době je již vyexcerpovaná veškerá historická botanická literatura vztahující se k území východních Čech.

Průzkumy probíhaly buď samostatně, či s kolegy z dalších botanických pracovišť (Věra Samková a Jaroslav Zámečník - Muzeum východních Čech v Hradci Králové; Michal Ducháček a Pavel Kúr - Národní muzeum v Praze; Zdeněk Kaplan, František Krahulec - Botanický ústav akademie věd České republiky v Průhonicích).

V průběhu sezony bylo pořízeno několik desítek herbářových sběrů, které budou kromě rychnovského muzea uloženy také v Národním muzeu v Praze, Botanickém ústavu AV ČR v Průhonicích, v herbářových sbírkách Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích či na Univerzitě Karlově v Praze.

Spolupráci na projektech výstavního charakteru poskytovali i archeologové MGOH. Zde je nutno zmínit hlavně přípravu podkladů pro tvorbu nové expozice v prostorách bývalé Sýpky v Solnici.

Již tradiční je spolupráce MGOH a spolku Villa Nova Uhřínov - centrum experimentální archeologie a regionálních dějin. Mimo pořádání společného semináře (viz Semináře a konference) byla v rámci této kooperace spoluorganizována stáž polských archeologů z Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym a týdenní kurz středověké technologie pro studenty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Muzeum krajky Vamberk

Muzeum krajky Vamberk (MKV) je externím pracovištěm, jehož hlavní náplní je zajištění provozu stálé expozice věnované lidové krajkářské tvorbě a vývoji krajkářství pod vlivem odborného školství od konce 19. století. V rámci expozice je představena krajkářská tvorba zakladatelských osobností české moderní krajky a práce jejich žáků, především v souborech, které reprezentovaly stát na světových výstavách EXPO Brusel 1958 a EXPO Montreal 1967.

S počátky krajkářství ve Vamberku je potom spojována zejména belgická šlechtična Magdalena Grambová, která sem měla tuto tradici přinést v první třetině 17. století. Krajky se od druhé poloviny 19. do začátku 20. století ve Vamberku vyráběly téměř v každé domácnosti. V 19. století se krajka začala vyrábět také strojně a poptávka po ručně paličkované krajce začala slábnout. Ještě do počátku 90. let 20. století se tradice ručně paličkované krajky udržela v družstvu Vamberecká krajka Vamberk, které však již zaniklo. Ve Vamberku byla v roce 1889 otevřena první česká krajkářská škola, která dodnes plní svou funkci a formou

kurzů vyučuje všechny zájemce o toto krásné řemeslo. Ze sbírek krajkářské školy bylo v roce 1929 založeno Muzeum krajky, které bylo v roce 1976 připojeno pod správu Okresního muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, budoucího MGOH.

Mimo běžného provozu uspořádali pracovníci MKV pěti krátkodobých výstav, a to jak

vlastních, tak přejatých. Součástí náplně pracoviště se stalo i několik jednorázových kulturních či kulturně vzdělávacích akcí (viz. kapitola "Kulturně vzdělávací činnost").

V roce 2016 došlo k rozšíření stálé expozice MKV o informační panely vztahující se k historii strojně paličkovaných krajk v Čechách a paličkovací

stroj ovládaný klikou. Návštěvníkům je umožněno vyzkoušet si práci s tímto zařízením. Stroj i informační panely jsou nově umístěny do prostoru průjezdu budovy MKV.

Součástí pracovní náplně pracoviště je také práce se sbírkovým fondem krajk a péče o něj. V rámci těchto aktivit byla do Vamberka přestěhována další stěžejní část tohoto sbírkového fondu a s ním spojená dokumentace. Sbírkové předměty byly postupně ukládány do nových depozitárních prostor.

Návštěvnost MKV v roce 2016 činila 5433 evidovaných návštěvníků.

Nově zrekonstruovaná budova Muzea krajky Vamberk.

Orlická galerie

Orlická galerie (OG) nalézající se v prostorách druhého poschodí Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou je od roku 2002 pracovištěm MGOH. V prostorách OG jsou jak stálé expozice, tak i výstavní prostory vyhrazené krátkodobým výstavám. Expozice i výstavní prostory jsou vzhledem k stavebně technickým možnostem budovy a ekonomice provozu zpřístupňovány pouze v jarních, letních a podzimních měsících.

Stálá expozice "Malíři Orlických hor" je trvale rozšířena o výstavu "Malíři v Říčkách" z fondů OG (Alois Fišárek, Josef Štolovský, Josef Matička, Miloslav Holý, Miloslav Hégr, Richard Wiesner, Václav Hrbek) a o dlouhodobé zápůjčky z majetku města Rychnov nad Kněžnou (Lumír Nedvídek, 3 obrazy), akademického malíře Jiřího Kaloče (Jiří Kaloč, Milénium), akademického malíře Petra Bergera (Miloslav Holý, Slatinský rok, 12 obrazů) a Karly Zemánkové (kolekce soch Ladislava Zemánka). Druhá stálá expozice představuje malířské dílo Jana Trampoty. Od dubna 2015 je pak součástí stálých expozic OG také sochařská expozice nazvaná "Sochařské dílo zasloužilého umělce Karla Hladíka". Ta byla MGOH věnována manželkou sochaře Hladíka paní Věrou Hladíkovou.

Stejně jako v minulých letech byly i v roce 2016 stálé expozice doplněny o výstavu Pařížské roky Věry Jičínské, která vznikla v roce 2014 na základě dlouhodobé zápůjčky exponátů z majetku Městského

muzea v Dobrušce. V rámci prostor OG byla představena také kolekce.

V roce 2016 byly opuštěny nevyužívané půdní prostory zámku. Tyto byly vyklizeny a navraceny majiteli. V části prostor OG byly nainstalovány nové světelné rampy. Došlo také k několika drobným úpravám a výmalbě části využívaných prostor za účelem zprovoznění dětského ateliéru, který by měl sloužit edukačním potřebám galerie.

Další činností vykonávanou na tomto pracovišti je také správa sbírkového fondu galerie. Z popudu správce této sbírky bylo v roce 2016 restaurováno několik rámců obrazů a upravena adjustace některých děl. Průběžně byly zodpovídaný badatelské dotazy a na vyžádání též vyhotoveny odborné posudky a stanoviska. Vedoucí pracoviště zastává také post člena poradního sboru sbírkotvornou činností Městského muzea v Ústí nad Orlicí. Mimo to působí v redakční radě sborníku Orlické hory a Podorlicko.

Návštěvnost OG činila v roce 2016 celkem 1754 evidovaných návštěvníků.

Sýpka - Muzeum Orlických hor

Sýpka - Muzeum Orlických hor vznikla v roce 2013 jako externí pracoviště MGOH v Rokytnici v Orlických horách. V jejích prostorách je umístěna stálá expozice nazvaná "Přírodou za řemesly Orlických hor". Expozice se nachází v nově zrekonstruované budově historické sýpky z poloviny 19. století. Architektonické řešení navržené architektem P. Šudou z Hradce Králové nápaditě snoubí historické stavební konstrukce s moderními materiály jako je sklo a kov. Výtvarné řešení expozice navrhl architekt J. Horský a vlastní realizaci dle scénáře připraveného pracovníky MGOH a CHKO Orlické Hory provedla společnost Výstavní realizace Praha.

Cílovou skupinou expozice umístěné ve všech třech patrech budovy jsou zejména rodiny s dětmi. Tomu je uzpůsoben jak interiér, tak obsah a způsob instalace exponátů. Nosnou myšlenkou této expozice je zejména vztah člověka a krajiny a jejich vzájemné interakce. Ve vazbě jsou zde proto prezentovány jak lokální zdroje surovin, tak historická řemesla na nich závislá. Opomíjen není ani environmentální aspekt. Proto je poukazováno kupříkladu na život ve specifických biotopech vznikajících na základě lidské činnosti, jako jsou kosené louky, pole či intravilány měst a vesnic. Nejvýraznějším prvkem expozice je 9 m vysoký model biotopu osazený 55 druhy preparovaných ptáků, který prochází skrz všechna patra budovy. Samozřejmým doplněním návštěvnického zážitku je

také množství audiovizuální techniky. Jejím úkolem je jak prosté zprostředkovávání informací, tak přilákání a zaujetí zejména dětských návštěvníků.

Návštěvnost expozice Sýpka činila v roce 2016 celkem 6666 evidovaných návštěvníků.

Preparát mladého jedince čápa černého vytvořený pro expozici Sýpka v roce 2013. Součást sbírek MGOH.

Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky

Muzeum a galerie Orlických hor provozuje kromě tří rozsáhlých stálých expozic i několik stálých expozic menšího rozsahu. Jejich provoz je zpravidla zajišťován cizími subjekty či jsou provozovány MGOH v bezobslužném režimu. Aby se zamezilo poškození, ztrátě či jiné újmě, jsou všechny zapůjčené sbírkové předměty pravidelně kontrolovány pracovníky MGOH.

Utzův mechanický betlém

Betlém je dílem rodáka z Olešnice v Orlických horách Josefa Utze, který jej vytvořil v 1. polovině 20. století. Unikátní je zejména svou mechanizací, díky níž se nepohybují pouze figury samé, ale také jejich končetiny.

Betlém je od roku 1967 součástí sbírek MGOH. Svého zpřístupnění se dočkal 30. 4. 2000 u příležitosti konání jednoho z Olešnických majálesů.

V posledních letech prošel betlém sérií restaurátorských zásahů, které mu navrátily původní funkci i vzhled.

Utzův mechanický betlém je jakožto dlouhodobá výpůjčka zpřístupněn v prostorách Obecního úřadu v Olešnici v Orlických horách, přičemž obec zajišťuje i jeho provoz.

Soukenický betlém

Soukenický betlém je souborem figur a kulis vyřezaných z lipového dřeva známou regionální řezbářkou Jarmilou Haldovou. Svůj název dostal podle zobrazení různých fází výroby sukna, čímž odkazuje na významnou soukenickou tradici Orlických hor. V současné době obsahuje betlém 87 figur a stále je doplňován novými kusy.

Součástí sbírek je tento betlém od devadesátých let dvacátého století, kdy byl zakoupen muzeem.

Od ledna 2012 je betlém dlouhodobě zapůjčen Městu Rychnov nad Kněžnou, které jej zpřístupňuje v prostorách městského úřadu.

Synagoga

Synagoga v Rychnově nad Kněžnou je jednou z památek připomínajících existenci židovských komunit, které až do 2. sv. války žily na několika místech v Podorlicku. V jedné z židovských rodin v Rychnově n. Kn. se v roce 1892 narodil a zde i vyrůstal budoucí spisovatel a novinář Karel Poláček (1892-1945), mj. autor knihy *Bylo nás pět*.

Životu a dílu Karla Poláčka, ale i situaci židovských komunit na Rychnovsku, byla věnována

expozice umístěná v budově rychnovské synagogy. Tato expozice byla vybudována pracovníky Památníku národního písemnictví v Praze a Židovského muzea v Praze za pomoci pracovníků muzea a tehdejší Okresní knihovny.

V současné době je provoz této expozice smluvně zajišťován Městem Rychnov nad Kněžnou a pracovníky místního IC.

Památník Karla Plachetky

Památník Karla Plachetky je výstavním depozitářem ucelené ornitologické sbírky obsahující zástupce 255 ptačích druhů. Sbírkou je výsledkem celoživotní práce Karla Plachetky (1877-1961), rodáka z Bedřichovky v Orlických horách, spoluzakladatele a činovníka Československé ornitologické společnosti a mnoha dalších ornitologických spolků a organizací. Ten v roce 1939 daroval svou cennou ornitologickou sbírku městu Rychnovu nad Kněžnou.

Expozice byla zpřístupněna v prostorách bývalých rychnovských kasáren v roce 1999. Od doby svého vzniku se (hlavně pro školní výpravy) stala navštěvovaným cílem.

Fotohistorie města Rychnova

Drobná expozice historických fotografií byla pro návštěvníky připravena v budově bývalých kasáren v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o pozůstatky výstavy, která probíhala v 90. letech na rychnovském zámku. Nedávnou historii města zde připomíná celkem 228 fotografií. Nejstarší z nich pocházejí z 19. století, nejnovější pak z konce 2. světové války. Do muzea se přitom dostaly různou cestou. Větší část tvoří fotografie od rychnovského fotografa Františka Šmiky, který zaznamenával město a jeho okolí na přelomu 19. a 20. století.

Vystavené fotografie zobrazují jak centrum města, tak některé jeho okrajové části. Místním obyvatelům, ale i širšímu okolí připomínají mimo jiné místa, která už v Rychnově dávno nejsou. Jsou na nich například celé ulice, které byly zbourány při stavbě sídliště Na Travníku.

Snímky v expozici zaznamenávají kromě běžného života lidí, kteří v Rychnově žili před námi, i důležité historické události, jako oslavy osvobození v roce 1945. Mezi nejzajímavější patří fotografie, na které rychnovští obyvatelé 28. října 1918 na Starém náměstí slavnostně zapalují rakouské znaky a portrét císaře. Zachycena je i návštěva prezidenta Masaryka či požár

piaristického gymnázia. Tyto staré snímky si jistě zaslouží pozornost i určitou pietu.

Ostatní dlouhodobé zápůjčky

Krom výše zmíněných rozsáhlejších souborů sbírkových předmětů zapůjčilo MGOH dlouhodobě i několik méně rozsáhlých kolekcí. Ty tvoří buď samostatné drobné výstavy či slouží jako součást cizích rozsáhlejších expozic. Významnější z nich jsou zmíněny v následujícím textu.

V interiéru zámku v Potštejně jsou dlouhodobě zapůjčeny obrazy rodiny Chamare ze sbírky Orlické galerie. Ze sbírek muzea sem bylo zapůjčeno i několik kusů historického nábytku a textilu.

V Kostelci nad Orlicí, v prostorách tzv. Nového zámku, jsou dlouhodobě zapůjčeny archeologické nálezy mající vztah k městu.

Poslední významnější dlouhodobá zápůjčka se nalézá v Domku F. L. Věka (Heka) v Dobrušce.

Výstavní činnost

Tvorba a zpřístupňování expozic a výstav patří k základním úkolům drtivé většiny muzejních institucí. Nejinak je tomu i v případě MGOH. Mimo několika stálých expozic v přímé správě a tří provozovaných ve spolupráci s místními municipalitami uspořádalo rychnovské muzeum 27 krátkodobých výstav, z toho 19 vlastních a 8 přejetých.

Výstavy uspořádané ve výstavních prostorách MGOH (II. NP Zámku v Rychnově n. K.):

Návštěvnost výstavních prostor MGOH (II:NP zámku v Rychnově n K.) v roce 2016 byla 2647 osob.

Lidová architektura Orlických hor a Podorlicka

Termín: 30. 4. - 18. 9. 2016

Umístění: II. Výstavní prostory MGOH

Výstava vytvořená MGOH sestávala zejména z historických obrazů, fotografií a kreseb. Výraznou součástí výstavy byly i architektonické modely ze sbírek MGOH.

Retrogaming - počátky osobních počítačů

Termín: 12.7. - 18.9.2016

Umístění: II. Výstavní prostory MGOH

Putovní výstava Regionálního muzea v Litomyšli seznamující s historií osobních počítačů v ČR. Součástí byla i interaktivní herna, kde si návštěvník mohl vyzkoušet vybrané počítačové hry z doby prvních počítačů.

Domácí umění

Termín: 28.9. - 4.12. 2016

Umístění: II. Výstavní prostory MGOH

Výstava představila artefakty, které si lidé vytvářeli sami pro výzdobu svých příbytků ve 2. polovině 20. století, a to především od 50. do konce 80. let. Tyto artefakty, které jsou někdy označovány jako kýče, zhotovovali lidé bez výtvarného vzdělání i větších ambicí, přičemž tvořili drobná i monumentální díla pro radost svou a svých blízkých. Tato díla vznikala z nedostatku dekorativních předmětů v obchodech a nadbytku času jejich tvůrců.

Výstavy uspořádané v prostorách Orlické galerie:

Petr Bareš – Akvarely 2015

(Výstava z majetku MGOH a ve spolupráci s autorem)

Termín: zahájení 29. dubna 2016, 30. 4. 2016 až 19. 6. 2016

Umístění: grafický kabinet

Na slavnostní vernisáži v pátek 29. 4. 2016 výstavu zahájila úvodním slovem ak. mal. Karolína

Pirklová. Výstava byla zpřístupněna do 14. 6. 2016 a představila volnou tvorbu významného českého restaurátora.

Čtyři roční doby Oldřich Hlavsa (1889 - 1936)

(ve spolupráci se soukromými sběrateli, muzei a galeriemi a s městem Vamberk a Rybná nad Zdobnicí)

Termín: zahájení 29. dubna 2016, 30. 4. 2016 až 19. 6. 2016

Umístění: západní křídlo, sál I. - III.

Na slavnostní vernisáži v pátek 29. 4. 2016 výstavu zahájil úvodním slovem kurátor Orlické galerie PhDr. Karel Jaroš. V hudebním programu vystoupil smyčcový soubor Orecchie piccole (ZUŠ Rychnov nad Kněžnou). Výstava, sestavená ze zápůjček 10 subjektů, byla zpřístupněna do 14. 6. 2016 a poprvé od smrti autora širěji seznámila veřejnost s Hlavsovou tvorbou, úzce spjatou s Podorlickem a českou krajinářskou tradicí 1. třetiny 20. století.

Devatero pohádek Karla Čapka

(Interaktivní výtvarná dílna podle jedné z nejoblíbenějších dětských knížek Karla Čapka - Devatero pohádek. Součástí výstavy byly také informace o bratrech Karlovi a Josefu Čapkových a o době, ve které žili a tvořili.)

Termín: 29. 4. 2016 až 6. 7. 2016

Umístění: východní křídlo, sál II.

Zábavná a „komunikující“ výstava pro soutěživé, hravé a tvořivé děti i dospělé. K většině témat byla vytvořena prostorová kulisa s krátkým pohádkovým textem a jedním až třemi soutěžními úkoly, vycházejícími z příběhu pohádky. Nechyběly hrací listy s hádankami, doplňovačkami a kvízy, kostýmy a kulisy. Na výstavě čekalo množství úkolů, při kterých si mohly děti vyzkoušet své fyzické schopnosti, otestovat svou paměť nebo třeba prověřit ve výtvarné dílně svůj výtvarný talent a porovnat ho s nadáním ilustrátora Josefa Čapka.

Květinový portrét – Flóra Orlických hor v díle Věry Jičínské (1898-1961)

(V 50. letech se Věra Jičínská při svých pobytech v Říčkách zaměřila na drobnou kresbu květin, které rostly v Orlických horách. Vznikl tak kresebný cyklus nejen pozoruhodné výtvarné úrovně, ale také neobvyklý dokument o flóře Orlických hor z tohoto období)

Termín: zahájení 24. 6. 2016, 25. 6. 2016 až 11. 9. 2016

Umístění: grafický kabinet

Na slavnostní vernisáži v pátek 29. 4. 2016 výstavu zahájil úvodním slovem kurátor Orlické galerie PhDr. Karel Jaroš. V hudebním programu vystoupil folkový zpěvák Jaroslav Hutka. Výstava byla sestavená ze sbírek Městského muzea v Dobrušce a připravená ve spolupráci s Nadací Věry Jičínské a Kulturou s.r.o. Rychnov nad Kněžnou.

Malířská kolonie v Říčkách

(Durasová-Kopfová Mary, Fišárek Alois, Hoffmeister Adolf, Jičínská Věra. Koutský Václav, Laichter Prokop, Lebduška Václav, Novák Josef, Paderlík Arnošt, Pelc Antonín, Podzemná-Suchardová Anna, Schwarz Josef, Sychra Vladimír, Sychrová-Zábranská Jarmila, Štroff Josef, Tittelbach Vojtěch, Vodák Karel, Vodáková Sylvie, Wiesner Richard, Žalud Václav - výstava ze sbírek Orlické galerie, Galerie moderního umění v Hradci Králové a dalších veřejných sbírek.)

Termín: zahájení 24. 6. 2016, 25. 6. 2016 až 11. 9. 2016

Umístění: západní křídlo, sál I. - III.

Výstavu uvedl Alois Fišárek ml., v programu vernisáže vystoupil folkový zpěvák Jaroslav Hutka.

Výstava sestavená ze sbírek 7 českých galerií se věnovala zmapování pozoruhodné kapitoly z konce 40. a 50. let minulého století, kdy se ve vysídlené obci Říčky usadila početná komunita významných českých výtvarníků.

Dětský ateliér

Termín: 9. 7. 2016 až 11. 9. 2016

Umístění: východní křídlo, sál II.

Nový výstavní prostor - malířský ateliér, v němž se mohli v průběhu letošních prázdnin v každý otvírací den OG bavit děti i dospělí. Připravena byla výtvarná herna, kde děti, inspirovány vystavenými výtvarnými díly, mohly společně se svými rodiči (nebo také bez nich) tvořit zátiší a podobizny, hrát hry, lovit ryby, kroužkovat nebo jen sedět u knížky a

číst. Dětský ateliér byl v tomto roce v návaznosti na stálou expozici a sezónní výstavy zaměřen na květinové zátiší a podobiznu.

Nedílnou součástí návštěvy ateliéru byla také možnost prohlídky stálých expozic a výstav Orlické galerie.

Orlický salón '16 – Limity textilní tvorby

(Výstava pedagogů Katedry výtvarné kultury a textilní tvorby PF Univerzity Hradec Králové, ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a autory)

Termín: zahájení 16. 9. 2016, 17. 9. 2016 až 30. 10. 2016

Umístění: západní křídlo, sál I. - III.

Na slavnostní vernisáži v pátek 16. 9. 2016 výstavu zahájil PhDr. Vlastimil Havlík, Ph.D., vedoucí Muzea textilu v České Skalici, pobočky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. V hudebním programu vystoupilo dechové okteto ZUŠ Kostelec nad Orlicí pod vedením Václava Klecandra. Výstava v Orlické galerii patřila nejen dílům vytvořeným technikou tradiční paličkované krajky, ale například i technikou krajky tavené. Vystaveny byly jak klasické, dvojrozměrné krajky, tak i krajkové objekty, krajkové miniatury a krajkou dotvořené oděvy. Autory vystavených prací byli současní i bývalí pedagogové této katedry prof. Marie Vaňková, doc. Mária Fulková, dr. Mária Hromadová, doc. Zuzana Hromadová, Bc. Věra Prášilová, MgA. Alice Rathouská a doc. Vlastimil Vodák.

Semestrální a bakalářské práce studentů katedry výtvarné kultury a textilní tvorby Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové

(ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a autory)

Termín: zahájení 16. 9. 2016, 17. 9. 2016 až 30. 10. 2016

Umístění: grafický kabinet

Na slavnostní vernisáži v pátek 16. 9. 2016 výstavu zahájil PhDr. Vlastimil Havlík, Ph.D., vedoucí Muzea textilu v České Skalici, pobočky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. V hudebním programu vystoupilo dechové okteto ZUŠ Kostelec nad Orlicí pod vedením Václava Klecandra. K uměleckým oborům vyučovaným na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové patří rovněž textilní tvorba. Od akademického roku 1996-1997 lze na této fakultě studovat obor Textilní tvorba, v akademickém roce 2004 -2005 k němu přibyl obor Uměleckořemeslné textilní disciplíny – obor zaměřený na zachování zanikajících textilních technik, jako je například paličková krajka, výšivka, ruční tkaní a další předtkalcovské techniky. Od akademického roku 2010 -2011 je součástí výuky studentů oboru také oděvní tvorba - navrhování oděvu a oděvních součástí s využitím tradičních uměleckořemeslných textilních technik. Výstava představila nejúspěšnější tvorbu studentů katedry.

Textilní ateliér

Termín: 17. 9. 2016 až 30. 10. 2016

Umístění: východní křídlo, sál II.

Dětský ateliér byl v podzimním termínu v návaznosti na stálou expozici a sezónní výstavy vybaven hračkami, hrami a loutkovým divadlem, které vytvořili a na výstavu dětem zapůjčili pedagogové a studenti Katedry výtvarné kultury a textilní tvorby PdF Univerzity Hradec Králové.

Nedílnou součástí návštěvy ateliéru byla také možnost prohlídky stálých expozic a výstav Orlické galerie.

Výstavy uspořádané v prostorách Muzea krajky Vamberk:

Šlechtic s českým srdcem

Termín: 15. 1. - 31. 3. 2016

Umístění: výstavní síň MKV

Výstava věnovaná Dr. Františku hraběti Lützowovi.

Pletené krajky Hany Malé

Termín: 1 . 5. - 7. 6. 2016

Umístění: výstavní síň MKV

Výstava unikátní sbírky, kterou H. Malá MKV darovala.

Život s krajkou

Termín: 10. 6. - 30. 9. 2016

Umístění: výstavní síň MKV

Výstava tvorby Ivy Proškové.

Pod praporem tunelářů

Termín: 17. 11. 2016 - 13. 1. 2017

Umístění: výstavní síň MKV

Výstava vytvořená expozicí Sýpka-MOH u příležitosti 110 výročí zprovoznění trati.

Výstavy uspořádané v prostorách Sýpky - Muzea Orlických hor:

O trampech...

Termín: 2. 4. - 27. 4. 2016

Umístění: výstava v rámci prostor stálé expozice Sýpka - MOH

Výstava věnovaná stoleté historii tramského hnutí seznámila návštěvníky s taji této populární subkultury. Autorem výstavy je Mobilní tramské muzeum budované pod záštitou spolku "Kamarádi festivalu tramských písní Horní Jelení", jehož ústřední postavou je Jiří "Fred" Jedlička. Návštěvníci této výstavy dostali možnost podrobně prostudovat několik desítek panelů představujících nejvýznačnější osobnosti tramského hnutí, tramské zvyky a rituály, sportovní aktivity, literaturu i fotografie z vandrů. Nedílnou součástí byl také rozsáhlý soubor movitých artefaktů nesoucích svědectví o historii této subkultury.

Slavnostního zahájení výstavy se slovem ujala ředitelka MGOH Irena Krejčí a jednatel Mobilního tramského muzea Jiří "Fred" Jedlička. Příjemnou atmosféru události zajistil hudební tematický hudební doprovod v podání tramských skupin Půl-ka a Jižní vítr.

100 let legií - Československé legie v Itálii

Termín: 6 . 8. - 26. 8. 2016

Umístění: výstava v rámci prostor stálé expozice Sýpka - MOH

Již potřetí hostila Sýpka výstavu Československé obce legionářské z projektu Legie 100. Letošním tématem byly osudy československých legionářů na italské frontě.

Pod praporem tunelářů aneb 110 let trati Doudleby -Vamberk - Rokytnice

Termín: 10. 9. - 30. 10. 2016

Umístění: výstava v rámci prostor stálé expozice Sýpka - MOH

V roce 2016 si nejen Rokytnice v O. h. připomínala 110. výročí zprovoznění lokální železniční trati z Doudleb do Rokytnice. U této příležitosti připravili pracovníci expozice Sýpka výstavu nazvanou "Pod praporem tunelářů". Základem výstavy byl soubor panelů obsahující mimo textu také velké množství dobových fotografií. Toto jádro bylo koncipováno jako putovní výstava s předpokladem jeho prezentace i v ostatních obcích na trati a konečném použití v Muzeu lokálky Doudleby - Vamberk - Rokytnice. Během výstavy byl prezentován i rozsáhlý soubor artefaktů nesoucích svědectví o historii i provozu železnice. Ústředním exponátem se stal prapor s vyobrazením sv. Barbory a nápisem "Bůh ochraňuj tuneláře", používaný pracovníky budujícími tunely na trati. Text na tomto praporu dal mimo jiné vzniknout názvu výstavy. Vystavené předměty pocházely dílem ze sbírek MGOH a dílem ze soukromé sbírky Jiřího Rokose z Cerekvice nad Loučnou a Ladislava Nováka z Bukovan.

Výstava pod praporem tunelářů se mimo jiné stala jedním z bodů programu v rámci "Mezinárodního dne železnice" spolupořádaného městem Rokytnice v Orlických horách a společností České dráhy. V rámci tohoto dne výstavu navštívilo cca 155 lidí.

Výstavy uspořádané mimo prostory MGOH:

Pletené krajky Hany Malé

Termín: 1. - 10.7. 2016

Umístění: Výstavní síň Městského klubu Sokolovna ve Vamberku

Doprovodná výstava IX. Krajkářských slavností ve Vamberku

Výstava kaktusů, sukulentů a exotických rostlin v Rychnově nad Kněžnou

Termín: 17. 9. - 20. 9. 2016

Umístění: Dům zahrádkářů, Rychnov nad Kněžnou

Výstava vznikla ve spolupráci s Klubem kaktusářů a Zahrádkářským svazem v Rychnově nad Kněžnou.

Mimo prezentace vlastních pěstovaných rostlin, byly návštěvníkům v rámci výstavy poskytovány také odborné poradenské služby.

Hrad Orlík

Termín: 3.1. - 12.2. 2016

Umístění: Muzeum Aleše Hrdličky v Humpolci

Prezentace dosavadních výsledků archeologických bádání na hradě Orlíku u Humpolce.

Okno do minulosti Týniště - Vzpomínka na Jardu Otčenáška

Termín: 21. 5. - 2. 10. 2016

Umístění: Vodárenská věž

Archeologie Týnišťska

Archeologie (všude) kolem nás

Termín: Červenec - srpen 2016

Umístění: ZŠ Gutha Jarkovského, Kostelec nad Orlicí

Výstava pořádaná u příležitosti oslavy výročí založení města Kostelce nad Orlicí.

Popel našich předků

Termín: Prosinec 2016 - Únor 2017

Umístění: Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Prezentace výzkumu ve Vojenicích a studentských praxí.

Tajemný svět lišejníků (1)

Termín: březen - červen

Umístění: Vlastivědné muzeu v Sokolově

Putovní výstava MGOH věnující se problematice lichenologie.

Tajemný svět lišejníků (2)

Termín: červen - září

Umístění: Vlastivědné muzeu v Chebu

Putovní výstava MGOH věnující se problematice lichenologie.

Přednášky a exkurze:

Malíř Viktor Hartmann a Obrázky z výstavy Modesta P. Musorgského

Termín: 25. 10. 2016

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Mgr. Martina Vítková

Krasové jeskyně Orlických hor

Termín: 16. 3. 2016

Místo: Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel

Přednášející: Ing. Tereza Zemánková

Botanická vycházka (1)

Termín: 22. 4. 2016

Místo: Městský park v Týništi nad Orlicí

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Botanická vycházka (2)

Termín: 8. 7. 2016

Místo: Aluviální louky, slepá ramena a okraje polí u Albrechtic nad Orlicí

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Botanická vycházka (3)

Termín: 9. 9. 2016

Místo: Borové lesy nad Písákem (Týniště nad Orlicí)

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Poznáváme přírodu v okolí Týniště nad Orlicí

Termín: 9. 3. 2016

Místo: Městská knihovna Týniště

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Pro žáky 2. a 5. ročníků Základní školy v Týništi nad Orlicí.

Příroda v okolí Týniště nad Orlicí – poznej a chraň

Termín: 17. 3. 2016

Místo: Městská knihovna Týniště

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Pro žáky 2. a 5. ročníků Základní školy v Týništi nad Orlicí.

Za přírodou s knihovnou aneb příroda v knihách

Termín: 21. 4. 2016

Místo: Městská knihovna Týniště

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Pro žáky 2. a 5. ročníků Základní školy v Týništi nad Orlicí.

Botanická exkurze se studenty Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové

Termín: 17. 5. 2016

Místo: širší okolí Týniště nad Orlicí

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Botanická exkurze do PR Chropotínský háj a lesa Sádka

Termín: 7. 5. 2016

Místo: Přírodní rezervace Chropotínský háj a les Sádka u Bolehoště

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Botanická exkurze do okolí Albrechtic nad Orlicí

Termín: 16. 7. 2016

Místo: okolí Albrechtic nad Orlicí

Přednášející: Mgr. Jan Doležal

Prezentace archeologického výzkumu ve Vojenicích

Termín: červenec 2016

Místo: Vojenice a ZŠ Voděrady

Přednášející: PhDr. Martina Beková

Archeologické poznatky o Kostelci nad Orlicí

Termín:

Místo: Kostelec nad Orlicí

Přednášející: PhDr. Martina Beková

Prezentace poznatků o Kosmově Opočnu

Termín: 24. 10. 2016

Místo: Litomyšl

Přednášející: PhDr. Martina Beková

Depot kruhového šperku – způsob dokumentace (Detektorový seminář)

Termín: 22. 11. 2016

Místo: Regionální muzeum Vysoké Mýto

Přednášející: PhDr. Martina Beková

Jarní lichenologická exkurze

Termín: 16. 4. 2016

Místo: Radvanice v Podkrkonoší

Přednášející: PhDr. Josef Halda Ph.D.

Jarní lichenologická exkurze

Termín: 2. 4. 2016

Místo: CHKO Jeseníky (Malínská rokle)

Přednášející: PhDr. Josef Halda Ph.D.

Báječný svět potápěčů

Termín: 16. 1. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Přednášející: Karel a Jaroslava Walterovi

Život posledních lovců

Termín: 27. 2. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Přednášející: Jan Půlpán

Den památek (Téma: Co nevíte o Čs. opevnění)

Termín: 6. 6. 2015

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Přednášející: Pavel Minář

Za tajemstvím Kuksu

Termín: 25. 6. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Přednášející: Oldřich Pešek

Ostatní kulturní a vzdělávací akce

K činnosti muzea patří i pořádání nejrůznějších popularizačních a kulturních akcí jako jsou například tvořivé dílny, přehlídky či koncerty. V roce 2016 byly v této kategorii uspořádány tyto akce:

Muzejní jarmark

Termín: 10. 12. 2016

Místo: Výstavní prostory muzea (II:NP Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Popis: Ukázky vyřezávání, paličkování, výroby frivolitek, svíček a bižuterie.

Muzejní noc

Termín: 20. 5. 2016

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: Podvečerní program, v jehož rámci byl v průjezdu budovy MKV slavnostně uveden do provozu zakoupený historický paličkovací stroj. Součástí programu byla **Retro módní přehlídka** v provedení Svazu žen ze Slatiny nad Zdobnicí a **koncert** vambereckého **UNI BIG bandu** na venkovní scéně MKV.

Noc literatury

Termín: 25. 5. 2016

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: Četba Jany Šterkové a Karla Uhlíře za doprovodu kytary Jaroslava Moravce - ve spolupráci s městskou knihovnou ve Vamberku

Malý princ

Termín: 3. 6. 2016

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: Benefiční představení Vítka Marčíka jr. pro hospic Setkání

Slavnostní ukončení školního roku

Termín: 29. 6. 2016

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: ve spolupráci se ZŠ Vamberk

Krajka a oděv

Termín: 1. 7. 2016

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: Módní přehlídka - součást programu IX. Krajkářských slavností

Hromnice v Sýpce

Termín: 30. 1. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Hromnice jsou zlidovělým církevním svátkem, jehož tradice a kořeny sahají hluboko do středověku. Tehdy byl v 5. století původně pohanský svátek asimilován křesťanským náboženstvím. V lidovém prostředí je převážně spjat se svícením svící, tzv.

hromniček, které měly sloužit jako ochrana před bleskem či požárem.

Program Hromnic v muzeu byl postaven právě na zvyku svícení hromniček. Návštěvníci dostali možnost si z předem připraveného rozpuštěného vosku vyrobit vlastní svíčku technikou smáčení knotů. K dispozici byly různé druhy vosků, parafínů a dalších materiálů na dozdobení svící.

Velikonoce v Sýpce

Termín: 26. 3. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Evropská společnost byla po staletí zásadním způsobem formována zejména křesťanským náboženským učením. Není proto divu, že hlavní křesťanský svátek Velikonoce, připomínající Kristovo zmrtvýchvstání, patří dodnes k celosvětově nejoblíbenějším svátkům. Jeho připomenutí se proto logicky ujala i Sýpka - Muzeum Orlických hor.

Velikonoce v muzeu byly v souladu s obecným zaměřením expozice Sýpka orientovány na cílovou skupinu rodin s dětmi. Cílem bylo, ve shodě se zásadami muzejnictví, nejen pobavit návštěvníky, ale především jim přinést informace o tomto svátku a podílet se tak na zachování našich kulturních tradic.

Pro návštěvníky, kteří přišli do velikonočně vyzdobené Sýpky, byl připraven bohatý program. K dispozici bylo množství předem připravených vajec, z nichž si návštěvníci za pomoci temper, vosku, slámy či drátku vyrobili své vlastní kraslice. Těmi potom mohli ozdobit jarní osení, které si každý návštěvník odnesl domů. Velkému zájmu se také těšilo pletení pomlázek. Každý měl možnost si z připraveného

protutit uplést svou vlastní. Mimo to byly po celý den k dispozici ukázky paličkování a pletení košíků.

Rokytnická muzejní noc

Termín: 10. 6. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Muzejní noc, jakožto součást každoročního Festivalu muzejních nocí organizovaného Asociací muzeí a galerií ČR, je již tradiční akcí mnohých českých i světových muzeí. Jejím cílem je umožnit návštěvníkům navštívit muzejní prostory v netradičním čase a u této příležitosti připravit speciální doprovodný program. Tématem muzejní noci v Sýpce byla v roce 2016 muzejní práce s keramickými sbírkovými předměty. Návštěvníci se tak mohli dopodrobna seznámit se způsoby akvizice, dokumentace i konzervování keramického materiálu, který je hojně nalézán zejména během archeologických výzkumů. Součástí večera byl také koncert rokytnické skupiny Líní ježci, který měl u návštěvníků značný ohlas. Vyvrcholení večera proběhlo po 22. hodině demonstrací výpalu keramiky v jednoduché peci na otop dřevem a její efektní finální úpravou šokovým ochlazením ve speciální lázni. Tento doprovodný program byl zajištěn ve spolupráci se spolkem Villa Nova Uhřínov.

Vyrob si svého draka!

Termín: 1. 10. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Pouštění draků je tradiční podzimní zábavou, jejíž kořeny lze vystopovat ve staré Číně již před třemi tisíci lety. V Evropě se s nimi poprvé setkáváme počátkem sedmáctého století v Anglii, Itálii a Nizozemí. Od osmnáctého století jsou tyto jednoduché létající stroje využívány zejména jako pomůcky při studiu atmosférických jevů (známé jsou např. pokusy s blesky Benjamina Franklina). Pouštění draků postupně zlidovělo a stalo se oblíbeným podzimním rozptýlením napříč generacemi.

Sýpka na tuto prastarou kratochvíli navázala zorganizováním tvořivé dílny, jejímž účelem bylo nejen pobavit návštěvníky, ale především pomoci udržet povědomí o této staré tradici. Návštěvníci měli za pomoci pracovníků Sýpky možnost vyrobit si z připraveného materiálu funkčního papírového draka.

Dušičky v Sýpce

Termín: 29. 10. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Svátek všech zemřelých, lidově nazývaný dušičky, se v našich zemích slaví již tradičně. V současné době je na vzestupu také slavení původně irského svátku Všechny svatých, obvykle nazývaného halloween. Oba svátky připadají na stejné období, rozdíl mezi nimi se začíná pomalu stírat a kdysi tradiční dušičky ustupují do pozadí.

Akce Dušičky v muzeu měla nenásilnou formou připomenout Svátek všech zemřelých a zároveň ukázat, jak rozdílné, tak společné rysy obou svátků a jejich původ. Nejzajímavější a nejvýraznější aspekty obou svátků byly představeny formou prezentace. Zároveň měli návštěvníci možnost si v

průběhu akce vyřezat svou vlastní lucernu z řepy. I když je tento zvyk v dnešní době spojován zejména s halloweenem, jeho původ sahá až ke keltskému etniku, které obývalo i středoevropský prostor. Pro navození atmosféry bylo vždy v podvečer několik řepných luceren rozsvíceno i před budovou Sýpky. Zbylá řepa a odřezky z ní byly věnovány jako krmivo pro lesní zvěř. V roce 2016 proběhla tato akce ve spolupráci s cukrovarem v Českém Meziříčí, který poskytl potřebný materiál v podobě cukrové řepy. Program byl návštěvníky přijat velmi kladně a to i přes několik drobných zranění prstů, která jsme na místě ošetřili.

Na Dušičky v muzeu volně navázala akce Rozsvícené nádvoří pořádaná ve spolupráci se Zámek Rokytnice v Orlických horách.

Rozsvícené nádvoří

Termín: 29. 10. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Akce pro širokou veřejnost, jejímž úkolem bylo připomenout Svátek všech zemřelých a také rozšířit možnost kulturního vyžití ve městě pro turisty i místní obyvatele. Organizaci společnými silami zajistili pracovníci muzea Sýpka a majitelé rokytnického zámku. Akce volně navazovala na Dušičky v muzeu.

Na tematicky vyzdobeném nádvoří zámku dostali návštěvníci mimo jiné možnost vystavit své lucerny z řepy či dýně.

Vítání adventu v Sýpce

Termín: 26. 11. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Vánoce jsou bezesporu světově nejoblíbenějším svátkem. Období přípravy na tento svátek je obvykle nazýváno advent a pojí se s řadou zvyků a obyčejů. Jedním z nejznámějších je zapalování svíček na adventních věncích, z nichž každá symbolizuje jeden týden před Vánoci. V současné době se pomalu začíná vytrácet původní význam podobných zvyků. Původně symbolické předměty se tak stávají pouhou dekorací a obchodním artiklem. Připomínáním původního významu starých tradic a zvyklostí můžeme napomoci k jejich zachování.

Program této akce byl postaven především na vlastní rukodělné tvorbě návštěvníků. Z připraveného materiálu si příchozí mohli uplést adventní věnec, který následně zdobili nejrůznějšími přírodními materiály.

Vánoční jarmark na zámku

Termín: 17. 12. 2016

Místo: Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Stejně jako v loňském roce se expozice Sýpka významně podílela na přípravě Adventního jarmarku pořádaného Zámek Rokytnice v Orlických horách. Jedná se o již několikáté pokračování úspěšné akce pro širokou veřejnost, jejímž cílem je pomoci rozvoji kulturního života ve městě.

Propagace

Propagaci své činnosti zajišťuje MGOH hlavně cestou bezplatných inzerčí na nejrůznějších internetových portálech. Z všeobecně známých zmiňme například turistický portál "Kudyznudy.cz", "Kamdnesvrazime.cz" či "Orlicky.net".

K základní propagaci a komunikaci s veřejností jsou využívány i dnes již samozřejmé prostředky jako vlastní webová stránka. Ta v roce 2016 prodělala rozsáhlou aktualizaci s cílem opravit a doplnit některé zastaralé či neplatné údaje a poskytnout potencionálním návštěvníkům aktuální informace.

Jako velmi progresivní se jeví prezentace muzea na sociálních sítích, kde má MGOH již více než tisíc sledujících fanoušků. Tohoto stavu bylo dosaženo díky pravidelným a aktuálním příspěvkům přinášejícím informace o dění v muzeu i nejrůznější historické zajímavosti.

Své webové i facebookové prezentace provozují i jednotlivé pobočky MGOH.

Propagace muzea byla zajištěna i příležitostnou spoluprací s regionálními médii.

Pro účely propagace výstav a kulturních akcí MGOH byly vydávány různé katalogy a jiné drobné tiskoviny. Samozřejmostí jsou pak i plakáty určené pro veřejný výlep.

Změna ve vedení muzea

Jednou z nejzásadnějších událostí ovlivňujících chod celé instituce byla rezignace ředitelky Mgr. Ireny Krejčí. Post ředitelky, který zastávala po dobu osmnácti let, opustila k 31. 12. 2016. Na základě této skutečnosti bylo zřizovatelem vyhlášeno výběrové řízení na funkci nového ředitele. Ze čtyř uchazečů byl vybrán Mgr. Tomáš Zelenka, který se od 1. 1. 2017 stává novým ředitelem MGOH.

Kurzy a školení

Pracovníci MGOH se v průběhu roku 2016 účastnili nejrůznějších školení. Účast na některých z nich je dána zákonnými normami, u jiných je dobrovolná.

Z důvodů doplňování kvalifikace se kurátorka sbírkových fondů Ing. Tereza Zemánková účastnila základního kurzu nazvaného "Škola muzejní propedeutiky", který pořádala Asociace muzeí a galerií ČR. Tento kurz zakončila ústní závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce na téma: "*Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou a jejich sbírky po roce 1990*". Tento kurz v roce 2016 začala navštěvovat i konzervátorka kraje Šárka Ležáková, která jej dokončí v roce 2017.

Konzervátor Tomáš Sládek se v roce 2016 zúčastnil školení v Technickém muzeu v Brně zaměřeného na práci s nebezpečnými látkami.

Hospodaření v roce 2016

Plnění úkolů v personální oblasti

Přehled o pracovnících a platech za rok 2016

Ukazatel	Skutečnost rok 2015	Skutečnost rok 2016	Index v % rok 15/16
Přepočtený počet pracovníků / plán	22	22	100,00
skutečnost	20,32	19,07	93,85
Fyzický počet pracovníků / plán	24	24	100,00
skutečnost	23,79	22,47	94,45
Finanční prostředky na platy v Kč	5 096 563,00	5 131 238	100,68
Průměrný měsíční plat v Kč	20 901,26	22 422,82	107,29
OON v Kč (dohody)	80 010,00	116 710	145,87

Struktura počtu zaměstnanců k 31.12.2016:

Struktura zaměstnanců MGOH je utvořena převážně z odborných pracovníků - archeologů, botaniků, správců sbírek, dokumentaristů, průvodců, historika, knihovníka, výtvarníka, konzervátora a ekonomka.

Zařazení v platových třídách:

do 12. třídy bylo zařazeno 5 pracovníků, v 11. platové třídě bylo zařazeno 5 pracovníků, v 10. a 9. platové třídě byli zařazeni 2 pracovníci, v 7. a 6. platové třídě byl zařazen 1 pracovník, v 5. platové třídě byli zařazeni 4 pracovníci, v 2. platové třídě byli zařazeni 2 pracovníci. Průměrná třída za rok 2016 je 8,6.

Ke konci sledovaného období pracovalo v muzeu a galerii 19 odborných pracovníků, jedna ekonomka a dvě uklízečky. Na výstavní sezonu byly do expozic přijaty průběžně 2 průvodkyně.

Plnění úkolů v oblasti hospodaření.

Oblast výnosů organizace

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	2016	2015	2016
601100 Tržby za vlastní publikace	20 000,00	21 644,00	18 115,00
601 celkem	20 000,00	21 644,00	18 115,00

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Čerpání fondů	2016	2015	2016
648103 Zúčt. fondů - čerpání z inv. fondu	0,00	91 457,40	155 362,83
648 celkem	0,00	91 457,40	155 362,83

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Výnosy z prodeje služeb	2016	2015	2016
602000 Tržby z prodeje služeb	0,00	0,00	0,00
602100 Tržby ze vstupného	450 000,00	495 570,00	485 630,00
602300 Pronájem - Vamberk	27 100,00	27 296,00	27 378,00
602400 Tržby za archeolog. dozor	880 000,00	1 022 704,00	906 748,01
602500 Ostatní služby prefakturace	0,00	745,00	675,00
602600 Tržby ze seminářů	0,00	3 600,00	2 700,00
602 celkem	1 357 100,00	1 549 915,00	1 423 131,01

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Ostatní výnosy z činnosti	2016	2015	2016
649000 Ostatní výnosy z činnosti	0,00	0,00	10,04
649400 Haléřové vyrovnání	0,00	0,00	21,37
649700 Ostatní výnosy	0,00	0,00	143 128,00
649 celkem	0,00	0,00	143 159,41

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Úroky	2016	2015	2016
662100 Přijaté úroky z běžných účtů	0,00	0,00	0,00
662 celkem	0,00	0,00	0,00

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Kurzové zisky	2016	2015	2016
663000 Kurzové zisky	0,00	0,00	0,00
663 celkem	0,00	0,00	0,00

	Plán	Skutečnost	Skutečnost
Provozní dotace - celkem	2016	2015	2016
672000 Výnosy místních vl.inst. z transferů	725 700,00	726 504,00	725 701,90
672100 Provozní dotace KÚ HK	11 104 500,00	11 127 900,00	11 104 500,00
672101 Dotace úřad práce RK	0,00	110 934,00	39 000,00
672400 Dotace Město RK	0,00	35 000,00	41 000,00
672402 Dotace Rokytnice v O.h.	0,00	16 500,00	24 000,00
672403 Finanční dary účelové	0,00	5 000,00	0,00
672404 Dotace Národní památkový ústav	0,00	146 800,00	0,00
672844 Dotace Město Vamberk výstava	0,00	15 000,00	0,00
672 celkem - dotace	11 830 200,00	12 183 638,00	11 934 201,90

Celkem tržby a příspěvky	13 207 300,00	13 846 654,40	13 673 970,15
---------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Oblast nákladů organizace

Neinvestiční výdaje Spotřeba materiálu	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
501100 Spotřeba všeobecného materiálu	250 000,00	249 425,95	285 681,28
501110 Sbírkové předměty	150 000,00	312 000,00	156 101,00
501120 Mat.na firem. auto, PHM, ND, olej	65 000,00	71 372,00	55 496,65
501140 Knihy do knihovny	35 000,00	2 561,00	37 043,00
501150 Drob. hm. dlouhodob. majetek	30 000,00	11 388,00	35 924,71
501160 Ochranné pomůcky	0,00	0,00	0,00
501170 Chemikálie do konz. dílny	0,00	0,00	0,00
501200 Materiál-konzervátorská dílna	0,00	423,00	0,00
501240 Předplatné	13 000,00	13 158,00	15 778,67
501500 Nákup publikace	0,00	30 945,29	-2 670,18
501 celkem	543 000,00	691 273,24	583 355,13

Spotřeba energie	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
502200 Spotřeba energie	0,00	0,00	1 131,00
502100 Spotřeba elektrické energie	765 000,00	883 028,48	701 713,47
502200 Vodné, stočné	20 000,00	17 748,43	20 629,31
502 celkem	785 000,00	900 776,91	723 473,78

Změna stavu zásob vlastní výroby	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
508000 Změna stavu zásob vlastní výroby	0,00	11 145,00	0,00
508 celkem	0,00	11 145,00	0,00

Opravy a udržování	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
511000 Opravy a udržování	200 000,00	157 095,90	493 825,92
511 celkem	200 000,00	157 095,90	493 825,92

Cestovné	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
512000 Cestovné	0,00	0,00	338,00
512100 Cestovné	20 000,00	22 990,00	24 994,00
512200 Cestovné - neuznatelné	0,00	0,00	88,00
512 celkem	20 000,00	22 990,00	25 420,00

Náklady na reprezentaci	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
513000 Náklady na reprezentaci	10 000,00	9 766,00	4 106,00
513 celkem	10 000,00	9 766,00	4 106,00

Ostatní služby	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
518000 Ostatní služby	530 000,00	602 205,64	581 842,59
518100 Sklenářské práce	0,00	1 500,00	0,00
518110 Práce spojené s expozicemi	40 000,00	93 348,06	38 963,00
518120 Školení a semináře	0,00	0,00	0,00
518130 Odpad	0,00	832,00	3 830,00
518150 Práce nevýr. povahy, účet., kopír.	140 000,00	167 615,00	135 066,00
518160 Služby spojené s výpoč.technikou	150 000,00	170 951,26	147 469,90
518180 Inzerce	40 000,00	22 102,48	42 853,32
518190 Ostraha, zabezp.objektu	80 000,00	89 086,22	89 086,72
518200 Nájemné RK (kasárna, zámek)	900 000,00	1 059 975,00	1 055 198,00
518210 Nájemné - garáž	20 000,00	23 173,92	23 522,40
518220 Poplatky spojům, telefony	87 000,00	117 376,49	80 469,80
518230 Poštovné	9 000,00	10 314,85	12 664,10
518240 Stěhování	0,00	660,00	62 275,64
518260 Restaurátorské práce	150 000,00	169 880,00	172 600,00
518280 Drobný nehm.majet.	0,00	0,00	0,00
518290 Náklady na seminář	0,00	0,00	0,00
518300 Příspěvky na členství	0,00	0,00	0,00
518310 Stočné za srážkové vody	30 000,00	33 491,82	34 048,42
518900 Ostatní služby-popl.bance	20 000,00	55 510,00	14 111,00
518999 Ostatní služby-neuzn. náklady	25 000,00	30 806,00	0,00
518 celkem	2 221 000,00	2 648 828,74	2 494 000,89

Mzdové náklady	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
521100 Mzd. nákl. zaměst. v prac. poměru	5 450 000,00	5 096 563,00	5 114 641,00
521200 Mzd. nákl. dohody o prov. práce	100 000,00	80 010,00	116 710,00
521400 Nemocenská za prvních 14 dní	0,00	7 554,00	16 597,00
521 celkem	5 550 000,00	5 184 127,00	5 247 948,00

Zákonné sociální pojištění	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
524100 Zákonné pojištění zaměstnanců	1 600 000,00	1 732 834,00	1 738 970,00
524 celkem	1 600 000,00	1 732 834,00	1 738 970,00

Jiné sociální pojištění	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
525100 Jiné sociální pojišť-úraz. zaměst.	0,00	0,00	0,00
525 celkem	0,00	0,00	0,00

Zákonné sociální náklady	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
527100 Příspěvek na obědy z prov. hl.č.	70 000,00	82 300,00	77 586,00
527200 Zákon.soc.náklady-dotace FKSP	70 000,00	50 965,63	76 968,61
527300 Preventivní lékařské prohlídky	0,00	1 160,00	1 200,00
527600 Ochranné pracovní pomůcky	0,00	1 323,00	690,00
527700 Školení, semináře	18 568,00	22 524,00	19 922,00
527 celkem	158 568,00	158 272,63	176 366,61

Jiné sociální náklady	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
528200 Provize ze stravenek Gastro	1 500,00	1 588,13	1 512,50
528 celkem	1 500,00	1 588,13	1 512,50

Jiné daně a poplatky	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
538000 Ostatní daně a poplatky	5 000,00	5 920,00	5 820,00
538900 Ost. d. a poplatky-nedopl. z min. let	0,00	0,00	0,00
538 celkem	5 000,00	5 920,00	5 820,00

Ostatní náklady z činnosti	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
549000 Ostatní náklady z činností	0,00	5 980,00	1 606,00
549200 Pojištění majetku, odpovědnost	10 000,00	13 999,00	14 008,00
549300 Ostatní mimořádné náklady	0,00	0,50	0,00
549400 Haléřové vyrovnání	0,00	0,00	24,04
549900 Ostatní náklady - daň. neuznatelné	0,00	0,00	5 980,00
549 celkem	10 000,00	19 979,50	21 618,04

Odpisy dlouhodobého N aH majetku	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
551000 Odpisy	2 028 832,00	2 028 832,00	1 724 620,83
551 celkem	2 028 832,00	2 028 832,00	1 724 620,83

Náklady z drobn. dlouhodob.majetku	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
558000 Náklady z drobn. dl. majetku	0,00	0,00	66 140,00
558100 Drobný hmotný dl.majetek	0,00	67 625,10	101 984,57
558200 Drobný nehm. dl. majetek	0,00	0,00	3 630,00
558400 Drobný hm. dl. majetek-exp. MKV	0,00	0,00	0,00
558 celkem	0,00	67 625,10	171 754,57

Náklady celkem	13 132 900,00	13 641 054,15	13 412 792,27
-----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Všeobecný komentář

ČUS. Tímto krokem byly sníženy náklady o cca 380 000,00 Kč.

	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Odvod do rozpočtu zřizovatele - odpisy	-1 163 900,00	-180 800,00	-1 149 599,00

	Plán 2016	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Celkové náklady		13 641 054,15	13 412 792,27

Celkové výnosy		13 846 654,40	13 673 970,15
-----------------------	--	---------------	----------------------

Hospodářský výsledek		205 600,25	261 177,88
-----------------------------	--	------------	-------------------

Počet pracovníků přepočtený	22,00	20,32	19,07
------------------------------------	-------	-------	--------------

V říjnu roku 2016 došlo k navýšení provozního příspěvku na činnost o 1 500 000 Kč určeného na odvod do investičního fondu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, dále na provoz přidělené expozice Sýpka a na provoz Muzea krajky po jeho rekonstrukci. V organizaci pokračovala úsporná opatření, která se nejvíce dotkla mzdových nákladů a s nimi spojenými odvody. V roce 2016 došlo k úpravě odpisového plánu, tak aby, byl dodržen zákon č. 563/1991 Sb. zákon o účetnictví a

104 000,00 Kč (město Rychnov n/KN 41 000,00 Kč, město Rokytnice v OH 24 000,00 Kč, Úřad práce 39 000,00 Kč.). Byly prováděny zejména drobné archeologické a několik obsáhlejších průzkumů, tržby z těchto akcí dosáhly částky 906 748,01 Kč.

Tržby ze vstupného byly vyšší oproti plánu, díky zvýšenému zájmu o novou expozici Sýpka a expozici krajek ve Vamberku. Příjem za vlastní publikace byl o 1 885,- Kč nižší oproti plánu roku 2016. Důvodem je klesající zájem o publikace, které vzhledem ke stárání knih jsou již méně prodejné.

Díky těmto opatřením se podařilo udržet kladný hospodářský výsledek ve výši 261 177,88 Kč.

Výnosy roku 2016

Plán výnosů organizace byl stanoven na úrovni roku 2015. Celkové výnosy za činnost muzea byly za rok 2016 ve výši 13 673 970,15 Kč. Muzeum hospodařilo s příspěvkem od zřizovatele ve výši 11 104 500,00 Kč (příspěvek na provoz 11 004 500 Kč, neinvestiční akce „Restaurování Utzova betlému“ 100 000 Kč) Příspěvky z dotací a grantů dosáhly částky

Ve výnosech se též odrazily poskytnuté náhrady za škody v rámci pojistných událostí, a to ve výši 143 128,00 Kč na likvidaci následků vodovodní havárie v MKV. Položku 725 701,90 ve výnosech tvoří výnosy z časového rozpuštění transferů souvisejících s opravenou expozicí krajek ve Vamberku.

Organizace je od února roku 2016 plátcem DPH, neboť v roce 2015 přesáhly tržby za archeologickou činnost 1 mil. Kč.

Náklady roku 2016

Mzdové náklady vč. odvodů tvoří nejvyšší položku nákladů. I v roce 2016 bylo z důvodu úspor ušetřeno ze mzdového limitu 302 052,00 Kč. Úspory jednoho platu bylo dosaženo uzavřením smlouvy o spolupráci s Městským informačním centrem v RK o zajištění průvodcovských služeb v Synagoze.

Významnou položkou nákladů jsou nájmy, neboť celá organizace vč. všech expozic sídlí v pronajatých prostorách (kromě Muzea krajky Vamberk). Platby za nájem jsou každoročně valorizovány o inflaci.

Další velkou položkou v rozpočtu MGOH jsou výdaje za energie, u kterých byly ve srovnání s rokem 2015 zaznamenány vlivem mírné zimy snížené výdaje o 180,0 tisíc Kč. Náklady na centrální dodávky elektrické energie, které zajistil zřizovatel, jsou na nižší úrovni, než kdyby si je muzeum zajišťovalo samo.

V souvislosti se mzdovým fondem byly nižší zákonné odvody, oproti tomu odvody do fondu FKSP se navýšily vlivem zvýšení povinného procenta z hrubých mezd na 1,5%.

Na dohody o pracovní činnosti a provedení práce bylo vyplaceno 116 710,- Kč

Náklady na reprezentaci byly limitovány částkou 10.000,- Kč, tento limit byl dodržen.

Nákup sbírkových předmětů byl v roce 2016 uskutečněn ve výši 156 101,00 Kč.

Významnou částku na účtu opravy a udržování tvoří náklady spojené s opravou vodovodní havárie v MKV pokryté z náhrady od pojišťovny.

Zavedením internetového bankovníctví došlo k úspoře na kontě poplatky bance.

Mimořádné náklady v roce 2016 tvořily IT služby za nutnost řešit situaci v organizaci po infikaci serveru počítačovým virem a dále přechod na nový účetní a majetkový systém určený zřizovatelem.

Závěrem lze říci, že organizace ukončila rok 2016 s kladným hospodářským výsledkem, který byl dosažen díky přetrvávajícím úsporným opatřením a příjmům z archeologie a vstupného.

účet Krajského úřadu činila 1 149 599,00 Kč. V roce 2016 došlo k úpravě odpisového plánu tak, aby byl dodržen zákon č. 563/1991 Sb. zákon o účetnictví a ČUS. Tímto krokem byly sníženy náklady o cca 380 000,00 Kč.

Odpisy 2016

Odpisy jsou tvořeny ze svěřeného i vlastního majetku a jsou v souladu se zákonem a směrnicí rady KHK. Odpisy činily 1 724 620,83 Kč. Odvedená částka na

Oblast finančního majetku

Stavy a obraty na bankovních účtech

Název bankovního účtu	Kód bankovního účtu	Kód banky	Počáteční stav k. 1.1.	Stav ke konci vykazovaného období	Změna stavu bankovních účtů
Komerční banka RK	1932571	100	2 530 894,4	2 718 936,2	188 041,9
Komerční banka RK	1071932571	100	59 878,2	84 621,8	24 743,6
Hlavní pokladna			12 815,0	13 865,0	1 050,0

Ceniny

Ke konci vykazovaného období stavy cenin činily:
poštovní známky: 0,00 Kč
stravenky: 37 450,00 Kč (749 kusů x á 50,- Kč)

Peněžní krytí

Zůstatky fondů a hospodářský výsledek organizace jsou kryty peněžními prostředky na účtu.

Pohledávky po splatnosti

Za rok 2014 zůstala jedna pohledávka. K 31.12.2016 je evidováno 17 pohledávek, z toho 2 po splatnosti.

Oblast dotací ze státního rozpočtu

V roce 2016 nebyli pracovníci organizace zapojeni do řešení projektů dotovaných Ministerstvem kultury.

Investice

V roce 2016 organizace neobdržela investiční dotace Královéhradeckého kraje.

Oblast autoprovozu

Muzeum a galerie Orlických hor vlastní jeden automobil značky ŠKODA OCTAVIA, který byl zakoupen v autobazaru koncem roku 2010. Tento automobil je převážně používán archeology na archeologické výzkumy.

Druhý automobil ŠKODA ROOMSTER byl zakoupen z investiční dotace Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v polovině roku 2007. ŠKODA ROOMSTER je využit na stěhování sbírkových předmětů převážených z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, na služební cesty z důvodu školení a terénní výzkumy odborných pracovníků.

Autem ŠKODA Roomster bylo celkem ujetu 14 804 kilometrů se spotřebou 992 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 6,70 litrů na 100 kilometrů.

Autem ŠKODA Octavia bylo celkem ujetu 14 038 kilometrů se spotřebou 1 061 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 7,60 litrů na 100 kilometrů.

Na udržení dobrého technického stavu vozidel jsou dle potřeby prováděny opravy odborným autoservisem.

Plnění úkolů v oblasti s nakládání s majetkem

1) **Drobný hmotný majetek** vedený v operativní evidenci od 500,01 Kč do 3 000,00 Kč, účet 902-000

stav k 1.1.2016 323 730,56 Kč

stav k 31.12.2016 359 655,27 Kč

Nárůst během roku 2016 bylo zakoupení 11 ks externích disků pro všechny pracovníky, záložního zdroje k serveru, 2 ks plošinových vozíků ke stěhování malých břemen, čistič oken do Sýpky, hands free set a přičníky na automobil.

2) **Software nehmotný majetek** vedený v účetní evidenci od 60 000,01 Kč, na účtu 013000

stav k 1.1.2016 3 169 364,00 Kč

stav k 31.12.2016 3 169 363,99 Kč

Nárůst 0. Likvidace 0.

3) **Drobný dlouhodobý (software) nehmotný majetek** vedený v účetní evidenci od 500,01 Kč do 60 000,00 Kč, na účtu 018000

stav k 1.1.2016 369 845,95 Kč

stav k 31.12.2016 373 475,95 Kč

Nárůstem během roku 2016 bylo zakoupení SW SQL Ekonom - účetnictví. Likvidace 0.

4) **Stavby-bez ohledu na pořizovací cenu** v účet. evidenci na účtu 021000 od 0,00 Kč

stav k 1.1.2016 21 239 526,28 Kč

stav k 31.12.2016 21 239 526,28 Kč

Nárůst 0. Likvidace 0.

5) **Stroje, přístroje a zařízení** - samostatné movité věci a soubory majetek vedený v účetní evidenci nad 40 000,- Kč na účtu 022000,

stav k 1.1.2016 11 558 145,65 Kč

stav k 31.12.2016 11 398 289,76 Kč

Nárůst 0. Byla provedena likvidace starého nefunkčního majetku. Likvidační protokol je v příloze Inventarizační zprávy.

6) **Drobný dlouhodobý majetek** vedený v účetní evidenci od 3 000,01 do 40 000,00 Kč, na účtu 028000

stav k 1.1.2016 4 678 688,11 Kč

stav k 31.12.2016 4 846 312,72 Kč

Nárůst: notebooky a monitory-ředitel a konzervátor, externí disk, záložní zdroj do MKV, 6 ks výstavních vitrín, výkresová skříň do MKV, satelitní sledování vozidla – GPS, nový vysavač, elektrický ohřívač vody. Likvidace – přesun obrazu do sbírek.

7) **Kulturní předměty** - majetek vedený v účetní evidenci na účtu 032000

stav k 1.1.2016 2,00 Kč

stav k 31.12.2016 2,00 Kč

Nárůst 0. Likvidace 0.

Komentář k přehledu o tvorbě a čerpání peněžních fondů

Stav a krytí fondů příspěvkové organizace k 31.12.2016 v Kč

Název fondu	Stav fondu k 31.12. 2015	Tvorba fondu r. 2016			Čerpání fondu k 31.12.2016	Stav fondu k 31.12. 2016	Finanční krytí
		z fin. vypořádání	z odpisů	z inv. dotací			
Fond odměn 411000	24 719,90	0,00	0,00	0,00	0,00	24 719,90	24 719,90
FKSP 412000	61 407,31	76 968,61	0,00	0,00	48 597,00	89 778,92	89 778,92
Rezervní fond 413000	881 487,31	205 600,25	0,00	0,00	0,00	1 087 087,56	1 087 087,56
Fond reprodukce investičníh o majetku 416000	1 998 346,19	0,00	1 724 620,83	0,00	3 180 961,73	542 005,29	542 005,29
Celkem	2 965 960,71	282 568,86	1 724 620,83	0,00	3 229 558,73	1 743 591,67	1 743 591,67

Fond odměn nebyl v roce 2016 dotován ani čerpán.

Příděl fondu kulturních a sociálních potřeb je utvořen z dotací 1,5 % z vyplacených hrubých mezd za rok 2016.

Z FKSP je čerpán příspěvek na stravování a na nákup daru při životním jubileu.

Hospodářský výsledek za rok 2015 byl ve výši 205 600,25 Kč převeden v roce 2016 do rezervního fondu organizace.

Rezervní fond organizace je vytvářen s vědomím, že jeho čerpání bude ovlivněno případnou vzniklou ztrátou z provozní činnosti, kdy k schválení a navýšení provozního příspěvku na pokrytí průběžné ztráty došlo vždy ke konci roku. Dále je zamýšleno rezervní fond čerpat na obnovu vybavení expozic a zázemí muzea převedením prostředků do fondu reprodukce investičního majetku organizace.

Příděl do fondu reprodukce investičního majetku tvoří odpisy organizace za rok 2016 ve výši 1 724 620,83 Kč. Z vlastního fondu reprodukce majetku v roce 2016 bylo čerpáno 155 362,83 na výměnu podlahové krytiny (koberce) ve výstavních prostorách MGOH (II.NP Kolowratského zámku v RK.

Odvod do rozpočtu zřizovatele činil celkem 1 149 599,00 Kč, plánovaná část odvodu za odpisy za rok 2016. K 31.12.2016 byla provedena úprava účtování odpisů do fondu investic. Z pokynu Královéhradeckého kraje byla přeúčtována z účtu 416 částka 1 875 999,90 ve prospěch účtu 401.

V Rychnově nad Kněžnou dne 23. února 2016

Zpracovala: Ing. Šárka Hejhalová (Ekonom)

Schválil: Mgr. Tomáš Zelenka (Ředitel)

Seznam použitých zkratek

MGOH - Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

ZAV - Záchraný archeologický výzkum

AV - Akademie věd

PPZAV - Program podpory záchranných archeologických výzkumů

ZAA - zpráva o archeologické akci

MKV - Muzeum krajky Vamberk

OG - Orlická galerie

SP- Sbírkový předmět

IC - Informační centrum

AMG - Asociace muzeí a galerií

RK - Rychnov nad Kněžnou

ARÚP - Archeologický ústav Akademie věd ČR Praha

FF UK - Filosofická fakulta Univerzity Karlovy

MVS - Meziknihovní výpůjční služba

KÚ HK - Krajský úřad Královéhradeckého kraje

CES - Centrální evidence sbírek

OHP - Orlické hory a Podorlicko (sborník)

KRNAP - Krkonošský národní park

BÚ AV ČR - Botanický ústav Akademie věd ČR

CHKO - Chráněná krajinná oblast

Výroční zpráva 2016

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

© 2017 Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Sestavil: Mgr. Tomáš Zelenka na základě
podkladů jednotlivých oddělení
Grafická úprava a sazba: Mgr. Tomáš Zelenka
Fotografie: archiv MGOH

e-mail: moh@moh.cz
www.moh.cz

www.moh.cz

www.sypka-moh.cz

www.mkv-moh.cz